

REPUBLIKA HRVATSKA AGENCIJA ZA PROSTORE UGROŽENE EKSPLOZIVNOM ATMOSFEROM **EX-AGENCIJA**

10001 ZAGREB, Bastijanova bb, P.P. 304

TELEFON: 3667-260

RAVNATELJ: 3667 157

TELEFAX: 36 67 262

e-mail: ex-agencija@ex-agencija.hr

Web stranice: www.ex-agencija.hr

Matični broj 3283470

Žiro račun 2360000-1101392777 Zagrebačka banka d.d.-Zagreb

Vaš znak:

Naš znak: NM-jg

Zagreb, 27. travnja 2005.

27-04-2005

244-04/05-02/01 50301

363-05-01

05,00

**VLADA
REPUBLIKE HRVATSKE**

**10000 ZAGREB
TRG SV. MARKA 2**

Predmet: Dostava godišnjeg izvješća o poslovanju Ex-Agencije za 2004. godinu

Sukladno članku 15., Uredbe, Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Agencije za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom, objavljene u Narodnim novinama Republike Hrvatske broj 60., od 23. svibnja 2002. godine, u prilogu vam dostavljamo **godišnje izvješće** o poslovanju i kratki sažetak izvješća **Agencije za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom** (skraćeno **Ex-Agencije**) – Zagreb.

Svi ostali drugi detalji mogu se naći u izvješću, a dodatne podatke u koliko bude potrebno možete dobiti neposredno od same Ex-Agencije.

Ex-Agencija
Upravno vijeće
ZAGREB
Predsjednik:

Robert Stude

S A Ž E T A K

Godišnjeg izvješća Agencije za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom (Ex-Agencije) 2004. godina

Temeljna zadaća ove Ex-Agencije zaštita ljudi i imovine u svim postrojenjima u kojima se zbog tehnologije rada pojavljuje eksplozivna atmosfera plinova para i prašine, a to su brojna postrojenja energetike, kemijske, farmaceutske i petrokemijske industrije, proizvodnje i transporta nafte i plina i ostalih brojnih objekata kao što su skladišta i postaje za tekuća goriva, lakirnice, silosi itd.

Eventualne posljedice takvih eksplozija mogu biti kako za zaposlene tako i za okoliš ugrožavajući, sa tragičnim posljedicama. Pored brojnih takvih događaja, brojne intervencije ove ustanove kroz proteklu 56-godišnju praksu su ukazale da nije bilo ni jednog slučaja eksplozije na objektima za koje je ova ustanova obavila odgovarajući udio svoje aktivnosti na temelju kojih su nedostaci prema domaćoj i međunarodnoj regulativi na vrijeme otklonjeni.

Iz priloženog izvješća može se vidjeti da iako ova ustanova pod nazivom *Ex-Agencija* posluje tek dvije godine, da nastavlja tradiciju poslovanja radnog tijela Državne uprave pod nazivom *Komisija za ispitivanje S-Uređaja (S-Komisija)*, formirane 23.07.1949. godine. Poslovanje se obavljalo uvijek izvan proračuna, s tim da je svoje usluge naplaćivala isključivo od korisnika i radila kao neprofitna institucija s javnim ovlastima za izdavanje certifikata i obavljanjem tehničkih nadgledanja za takva postrojenja.

Ex-Agencija posjeduje svoje vlastite laboratorije i poslovne prostore u unajmljenim prostorijama unutar Končar Elektroindustrija d.d., za koje plaća redovito najam, međutim, prostori su nedovoljni i svi pokušaju da se kvalitetno riješi problem smještaja naše ustanove nisu dali rezultat, osim činjenice da iz postojećih prostora moramo izseliti po isteku ugovora o najmu 2006. godine.

Problem je rješiv preseljenjem u susjednu zgradu u vlasništvu KONČAR Elektroindustrija d.d., što izaziva znatna ulaganja za preseljenje i adaptaciju prostora za laboratorije s novom infrastrukturom i plaćanjem povećanog najma u odnosu na današnje stanje, o čemu su upravo u tijeku razgovori s vlasnikom. Alternativno rješenje bi moglo biti dodjela poslovnog prostora Ex-Agenciji od strane države kroz promjenu vlasničke strukture nad imovinom Končar Elektroindustrija d.d. što je u izvješću obrazloženo, kao i varijanta izlaska iz današnje lokacije. Kao varijanta predloženo je rješenje izgradnje novog prostora u neposrednoj blizini Instituta R. Bošković zbog moguće zajedničke infrastrukture, što bi smanjilo troškove poslovanja.

Ex-Agencija posluje unutar 4 poslovna sektora i laboratorija, s ukupno danas 50 zaposlenih djelatnika, s točno utvrđenim pravilima poslovanja i to sukladno europskim normama i europskim direktivama za ovo područje.

Hrvatski propisi su već danas usklađeni s odgovarajućim Direktivama EU i to već od 1998 godine, ali za potpuno usklađenje po principu "screening"- potrebna je dorada postojeća dva Pravilnika što je pripremljeno i predano Ministarstvima gospodarstva i unutarnjih poslova u čijoj su domeni da ih provede do objave u obliku koji će biti

potpuno jednoznačan i prihvatljiv za obje strane. Suštinski za nas to ne predstavlja nikakvu promjenu u poslovanju.

Ex-Agencija vrlo aktivno sudjeluje u međunarodnoj normizaciji i u tom pogledu vodi sekretarijat jednog tehničkog pododbora IEC-a međunarodne elektrotehničke organizacije, ujedinjenih naroda i koji je jedini povjeren Republici Hrvatskoj. Obzirom da je ustanovljena državna agencija za normizaciju ova bi djelatnost trebala preći u tu ustanovu a Ex-Agencija bi osiguravala stručnu asistenciju.

U protekloj godini su započele aktivnosti pripreme za međunarodnu akreditaciju u kojem smislu su u tijeku organizacijske prilagodbe u operativnom poslovanju, čime bi ova Ex-Agencija još više proširila svoje poslovanje na inozemstvo, što bi značilo zaposlenje još toliko specijalista s visokom stručnom spremom koliko ih ima danas.

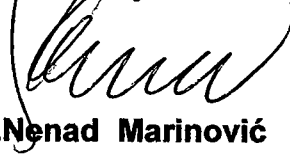
Ukupan prihod za 2004. godinu iznosi	14.576.501 kn
Ukupan rashod za 2004. godinu	12.311.653 kn
Razlika prihoda i rashoda	1.264.847 kn

Višak prihoda nad rashodima, prema odluci Upravnog vijeća može se upotrijebiti i 2005. godini isključivo za obavljanje vlastite djelatnosti, kupnju opreme za opremanje laboratorija i unapređenje informacijskog sustava.

Svi ostali drugi detalji mogu se naći u izvješću, a dodatne podatke u koliko bude potrebno možete dobiti neposredno od same Ex-Agencije.

Ex- Agencija

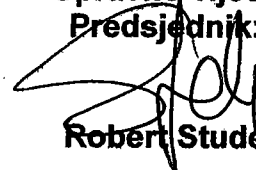
Ravnatelj:

Prof.dr.Nenad Marinović

Ex- Agencija

Upravno vijeće
Predsjednik:

Robert Stude

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA PROSTOR I UGRADNJE EKSPLOZIVNO
EX-AGENCIJA
10000 Zagreb, Poljska ulica bb, P.30

TELEFON: 3667-260

RAVNATELJ: 3667 157

TELEFAX: 36 67 262

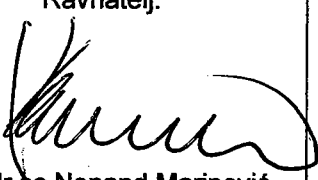
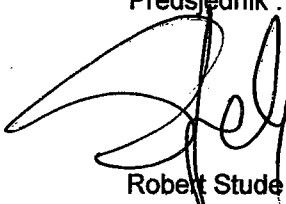
e-mail: ex-agencija@ex-agencija.hr

Web stranice: www.ex-agencija.hr

Matični broj 3283470

Žiro račun 2360000-1101392777 Zagrebačka banka d.d.-Zagreb

POSLOVANJE U 2004. godini

PRIPREMILI:	ODOBRIO:	USVOJILO:
Ex-Agencija	Ravnatelj:	Upravno vijeće
Tehnički sektor		Predsjednik :
Certifikacijski sektor	Prof.dr.sc.Nenand Marinović	
Komercijalno financijski sektor		Robert Stude
Sektor kvalitete i prosudbe		
Laboratorij		
		Datum: 26.04.2005.

Red.br.	Naslov	Strana
1.	OPĆENITO O Ex-AGENCIJI	1 do 10/35
	Općenito	1/35
	Tradicija poslovanja	2/35
	Predmet	3/35
	Kvaliteta poslovanja	3/35
	Temeljne postavke	4/35
	Akreditacija Ex-Agencije	5/35
	Regulativa poslovanja Ex-Agencije	5/35
	Prostori Ex-agencije	8/35
	Organizacijska struktura	10/35
2.	TEHNIČKI SEKTOR	11 do 15/35
	Tehnički nadzor	11/35
	Klasifikacija prostora i neelektrični uređaji	12/35
	Elektroenergetska postrojenja i instrumentacija	13/35
	Računalna obrada	14/35
3	SEKTOR ZA CERTIFIKACIJU	16 do 20/35
	Certificiranje električnih i neelektričnih uređaja	16/35
	Organizacijska podjela	18/35
	Međunarodno priznavanje certifikata	20/35
4	SEKTOR KVALITETE I PROSUDBE	21 do 25/35
	Organizacijska podjela	21/35
	Unutarnja kontrola	21/35
	Norme	22/35
	Ocjena osposobljenosti	23/35
	Računalna podrška	25/35
	Stručna biblioteka	25/35
	Razvoj sektora	25/35
	WEB stranice Ex-Agencije	25/35
5	LABORATORIJ	26 do 29/35
	Ispitivanja	26/35
	Ustrojstvo laboratorija	27/35
	Opća ocjena poslovanja u 2004. godini	28/35
	Investicije u 2004. godini	28/35
	Obavljeni poslovi u 2004. godini	28/35
6.	POSLOVANJE 2004. godine	30 do 35/35
	Djelatnici	30/35
	Struktura zaposlenih	30/35
	Struktura zaposlenih prema stručnoj spremi	30/35
	Zaposleni po sektorima	31/35
	Aktivnosti	32/35
	Mišljenje ovlaštenog revizora	33/35
	Financijsko izvješće	34/35

OPĆENITO

U Republici Hrvatskoj postoji značajna industrijska aktivnost u kojoj se mogu pojaviti opasnosti od eksplozivne atmosfere plinova, para i zapaljivih prašina, koje znače i izrazitu opasnost od eksplozija ugrožavajući okoliš, zaposleno osoblje i velika materijalna sredstva. Tu je potrebno navesti:

- proizvodnju nafte i plina uključujući nekoliko desetaka značajnih objekata na kopnu i uskladištenja plina većeg kapaciteta za sezonsku uporabu,
- 5 proizvodnih platformi na moru i u izgradnji još desetak proizvodnih platformi,
- 3 rafinerije značajnog kapaciteta prerade do cca. desetak milijuna tona,
- mrežu plinovoda i veći broj mjerno upravljačkih postaja, kapaciteta nekoliko milijuna m³ plina s intenzivnom izgradnjom mreže,
- veći broj skladišta, punilišta i pretakališta plina i tekućeg goriva, sa skoro tisuću postaja za opskrbu vozila,
- naftovod većeg kapaciteta s 5 velikih crpnih stanica, jedan obalni i nekoliko riječnih terminala, kapaciteta do 15 milijuna tona,
- petrokemijsku industriju u nekoliko značajnih objekata, (Kutina, Omišalj, Zagreb, Zadar itd.),
- 2 značajne farmaceutske industrije (PLIVA, BELUPO),
- nekoliko značajnih kapaciteta prehrambene industrije diljem zemlje, uključivo skladišta i velike silose,
- stotine manjih objekata u urbaniziranim sredinama, a i izvan,
- veći broj lakirnica industrijskog i obrtnog karaktera.

Zbog skrbi o cjelokupnoj problematici zaštite od eksplozija, utemeljena je od Vlade Republike Hrvatske: AGENCIJA ZA PROSTORE UGROŽENE EKSPLOZIVNOM ATMOSFEROM (Ex-AGENCIJA) ekvivalentna ustanova "ovlaštenom tijelu" za :

- certifikaciju električnih i neelektričnih uređaja, prema Europskoj Direktivi 94/9/EC
- tehničko nadgledanje klasifikacije ugroženog prostora i svih postrojenja u izgradnji i uporabi prema Europskoj Direktivi 1999/92/EU .

Problem osiguranja od eksplozija obuhvaća i nadgledanje svih aktivnosti koje bitno utječu na sigurnost od eksplozija eksplozivne atmosfere i to:

- proizvodnje uređaja namijenjenih uporabi u eksplozivnoj atmosferi,
- popravak uređaja certificiranih za uporabu u eksplozivnoj atmosferi,
- instaliranje i stavljanje u pogon uređaja namijenjenih uporabi u eksplozivnoj atmosferi,
- održavanje uređaja i instalacija u uporabi u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom.

Ovako zaokružena djelatnost sustava zaštite od eksplozija zahtjeva također i pouzdanu naobrazbu specijalističkih kadrova koji se obučavaju u prosvjetnim institucijama za dvije razine, sveučilišnu i kvalifikacijsku izvršitelja, čiji su programi usklađeni s potrebama odvijanja navedenih djelatnosti i odgovornosti za ovaj visoko stručni posao koji nije uključen u sustav normalne školske izobrazbe.

Cjelokupna problematika je regulirana hrvatskim zakonima i dva temeljna Pravilnika koji slijede doslovno Europske Direktive i to 94/9/EC za uređaje i 1999/92/EU za sigurnu uporabu uređaja i instalacija.

Slijedom Pravilnika nekoliko stotina normi, HRN i međunarodnih (ISO, IEC i EN) pokrivaju ovu djelatnost na temelju kojih se odvija rad Ex-Agencije.

Skrb o stvaranju svjetskih i regionalnih normi i njihovu održavanju brine se nekoliko međunarodnih odbora od kojih je najvažnija skupina IEC TC/SC 31, od kojih je sekretarijat skupine korisničkih normi povjeren Republici Hrvatskoj, a prati ih u nacionalnim okvirima nacionalni tehnički odbor ETO 31 s preko tridesetak stalnih članova. Republika Hrvatska je jedna od dvadesetak zemalja članica međunarodne normizacije IEC kojoj je povjereno i vođenje jednog sekretarijata podkomiteta IEC SC 31J.

TRADICIJA POSLOVANJA

GODINA 1949.

S – KOMISIJA

1949. godine od Savezne vlade FNRJ, Ministarstva teške industrije utemeljena je KOMISIJA ZA ISPITIVANJE ELEKTRIČNIH UREĐAJA ZA EKSPLOZIVNU ATMOSFERU, sa sjedištem u Zagrebu kao stručno povjerenstvo mjerodavno za certifikaciju električnih uređaja namijenjenih za uporabu u atmosferi ugroženoj eksplozivnom smjesom zapaljivih plinova, para i prašina. Ubrzo je postala poznata kao S-KOMISIJA i poslovala je kao radno tijelo državne uprave provodeći certifikaciju električnih uređaja i rješavajući svu ostalu problematiku prostora ugroženih eksplozivnom atmosferom propisanu odgovarajućim tehničkim propisima i normama.

S-Komisija je u 53. godine djelovanja održala preko 500 sjednica stručnog tijela, ekvivalentnog današnjem stručnom savjetu Ex-Agencije i tom prilikom donijela preko 50.000 stručnih odluka, u cilju osiguranja sigurnosti rada postrojenja u ugroženim prostorima vezanih za protueksplozijsku zaštitu opreme i instalacija.

GODINA 2002.

Ex- AGENCIJA

Odlukom vlade Republike Hrvatske, objavljenoj u Narodnim novinama, br. 60/02, osnovana je AGENCIJA ZA PROSTORE UGROŽENE EKSPLOZIVNOM ATMOSFEROM, koja je preuzela sve poslove radnog tijela Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo, poznatog pod skraćenim nazivom S-KOMISIJA.

Statutom Ex-Agencije utvrđeni su temelji poslovanja Ex-Agencije i 1. siječnja 2003. godine Ex-Agencija počinje službeno poslovati zamjenjujući u potpunosti S-Komisiju i preuzimajući sve njene poslove u kontinuitetu, tako da su svi poslovi koje je S-Komisije započela, dobili izlazne dokumente Ex-Agencije, i to po svim pravilima S-Komisije, koja su prešla u pravila Ex-Agencije, onako kako ih je Upravno vijeće Ex-Agencije prihvatilo.

PREDMET

Temeljem članka 20, Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti, Narodne novine Republike Hrvatske br. 158/03., i Zakona o općoj sigurnosti proizvoda, Narodne novine Republike Hrvatske br. 158/03., Uredbe o osnivanju Agencije za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom, objavljene u Narodnim novinama br. 60/02, Pravilnika o temeljnim zahtjevima za opremu zaštitne sustave i komponente namijenjene eksplozivnoj atmosferi plinova, para, maglica i prašine, Narodne novine br. 69/98., 148/99., 4/00., 1/01., i 112/03., Pravilnika o tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacija i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom, objavljenom u Narodnim novinama RH br. 02/02 i 143/03., Ex-Agencija je mjerodavna za:

- certifikaciju uređaja namijenjenih uporabi u eksplozivnoj atmosferi;
- provedbu tehničkog nadzora nad postrojenjima ugroženim eksplozivnom atmosferom kao temelj za procjenu rizika od eksplozije eksplozivne atmosfere.

KVALITETA POSLOVANJA

Ex-Agencija posluje u duhu načela upravljanja kvalitetom, tako da:

1. Pregled ili uvid u Priručnik kvalitete poslovanja (PQP) mora biti dostupan na zahtjev korisnika usluga ili po njemu ovlaštenog predstavnika.
2. Priručnik kvalitete poslovanja (PQP) je službeni dokument sustava i postupaka za sve aktivnosti Ex-Agencije i primjenjuje se na sve odrednice zbog osiguranja usklađenih

svojstava kao slijed normama i propisima određenih zahtjeva i od korisnika zahtijevanih usluga.

3. Priručnik kvalitete poslovanja (PQP) namijenjen je svim suradnicima Ex-Agencije, i svim sudionicima koje je Ex-Agencija zadužila za ugovorene poslove, te ih valja upoznati s njegovim sadržajem koji se odnosi na ugovorene poslove.
4. Ex-Agencija je dužna razmotriti sve prijedloge suradnika za unapređenje sadržaja priručnika u cilju pouzdanosti i djelotvornosti sustava kvalitete poslovanja i usluga.
5. Pored PQP-a, za rad cjelokupnog sustava, laboratorij za ispitivanje protueksplozijske zaštite radi prema svom priručniku kvalitete ispitivanja PQI, koji je u svim segmentima usklađen s PQI ustanove, a odnosi se na specifičnosti ispitivanja, upravljanjem ispitivanjima sukladno pripadajućim postupcima koji moraju biti prepoznatljivi za nacionalnu i međunarodnu akreditaciju laboratorija.

TEMELJNE POSTAVKE

1. Temeljni cilj Ex-Agencije je:
 - zadovoljstvo korisnika usluga u skladu sa sustavom osiguranja kvalitete poslovanja prema PQP-u Ex-Agencije,
 - provedba svih odrednica Pravilnika na temelju kojih radi Ex-Agencija citiranih u PREDMETU na zahtjev korisnika usluga,
 - namirenje svojih troškova uključivo i unapređenje poslovanja i nabavku potrebne opreme, bez ostvarivanja profita, a eventualne razlike ukupnog prihoda i rashoda se prenose u narednu poslovnu godinu sukladno odluci UPRAVNOG VIJEĆA.
2. Postupci opisani u Priručniku kvalitete poslovanja (PQP) namijenjeni su održanju kontinuiteta prakse koja mora odgovarati visokoj razini međunarodnih normi i u potpunosti slijediti zahtjeve postojeće domaće regulative, i ukoliko je to moguće korisnika usluga.
3. Ex-Agencija kronološki bilježi i čuva zapise o donesenim odlukama od općeg tehničkog značaja-OTP (Opća tehnička problematika), koje mogu poslužiti kao temelj za donošenje novih odluka ukoliko su u skladu s postojećom regulativom i zahtjevima korisnika usluga.
4. Zahtjevi Priručnika kvalitete poslovanja (PQP i PQI) obvezni su unutar organizacije i djelatnika Ex-Agencije i nisu dopuštena nikakva odstupanja od njegovih odrednica. Djelatnici su odgovorni za kvalitetno obavljanje povjerenih poslova i moraju poznavati i provoditi postupke propisane Priručnikom i pripadajućim dokumentima.

5. Dužnost je djelatnika Ex-Agencije da razvija i oblikuje svoje usluge na način sukladan propisima i normama, i korisnicima usluga ali i svim zahtjevima ovlaštenih organa i institucija zainteresiranih za tražene usluge.
6. Da bi se ostvarili navedeni ciljevi, valja razvijati djelotvornost i pouzdanost sustava osiguranja kvalitete poslovanja i ispitivanja (PQP i PQI) u svim djelatnostima poslovanja Ex-Agencije. Cjelokupni management, tehničko, komercijalno i administrativno osoblje mora u potpunosti surađivati i upoznati se s ODREDNICAMA ovog Priručnika (PQP) u programu uvježbavanja i izobrazbe na svim razinama.

AKREDITACIJA Ex-Agencije

Ranije je S-Komisija radila kao tijelo državne uprave DZNM-a, a sada Ex-Agencija djeluje kao javna ustanova osnovana od države i kao takova za rad unutar Republike Hrvatske nije trebala akreditaciju. Međutim, u cilju usklađenja s europskom praksom i njenog nastupa kao ovlaštenog tijela Europe potrebna joj je i međunarodna akreditacija koja počinje s nacionalnom akreditacijom.

Upravo stoga su u Ex-Agenciji u protekloj godini počele pripreme za nacionalnu i međunarodnu akreditaciju i u tom smislu je pripremljeno preustrojavanje priručnika kvalitete poslovanja na način da se priprema temeljni priručnik kvalitete PQ s 4 dodatna dijela koja će obuhvatiti:

- certifikaciju PQ-C,
- ispitivanje PQ-I,
- nadgledanje postrojenja PQ-N
- nadgledanje aktivnosti PQ-A

U tom smislu su provedene promjene koje je Upravno vijeće već i usvojilo, na statutarnim pravilnicima, tako da je izrađen poseban Priručnik za poslovanje. Novi PQP_5 koji ostaje izvan akreditacije statutarnog odlučivanja ustanove, regulira sve poslovne odluke u nadležnosti ravnatelja i menadžerskog tima Ex-Agencije.

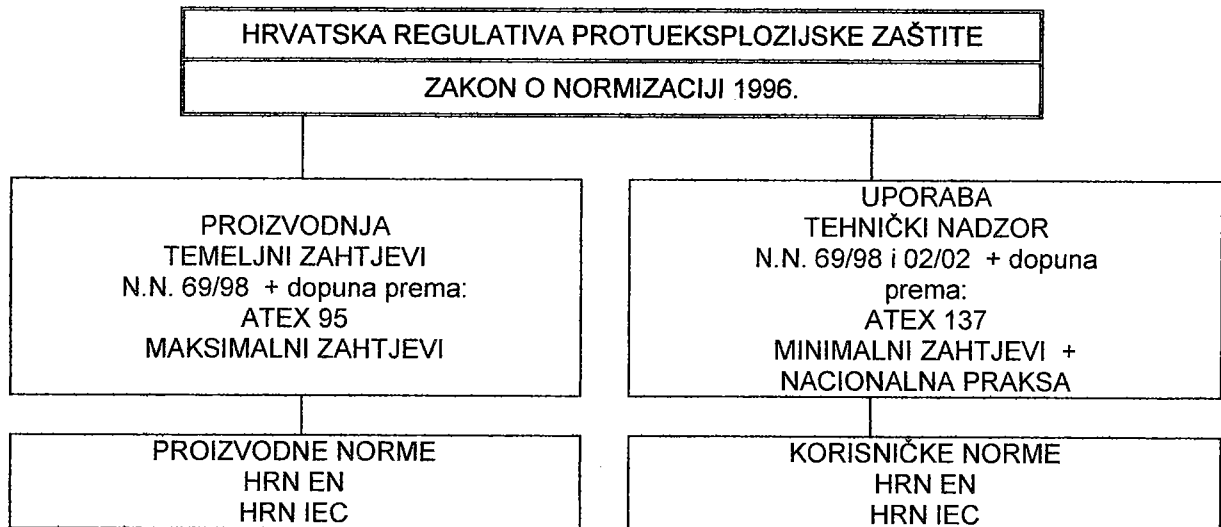
Akreditacija će biti zahtijevana u 2005 godini i to sukcesivno kako je to gore navedeno.

REGULATIVA POSLOVANJA Ex AGENCIJE

Sukladno europskoj praksi usklađivanje je počelo već 1998. godine i to prema Europskoj Direktivi 94/9/EC, poznatoj kao ATEX 95 odgovarajućim Pravilnikom o temeljnim zahtjevima, prilagođenim hrvatskom zakonodavstvu. Uporaba opreme je regulirana iste godine Pravilnikom o tehničkom nadzoru, što je u EU regulirano tek 1999. godine Direktivom 1999/92EU, što znači godinu poslije reguliranja iste problematike u Republici Hrvatskoj. Slika prikazuje današnje stanje te regulative

iz koje se vidi da smo u tom pogledu, primjereno našoj tradiciji od preko 50 godina neke stvari regulirali prije EU, ali potpuno kompatibilno gore navedenoj Direktivi poznatoj kao ATEX 137.

Regulativa protueksplozijske zaštite u Republici Hrvatskoj

Jedini nedostatak hrvatske regulative u odnosu na europsku je da je izrađena prema Zakon o normizaciji koji je naslijeđeni zakon iako obnovljen 1996., ali ipak nosi korijene Zakona o standardizaciji iz 1977. godine kao npr. "tehnički nadzor", koji nikad nije oživio do objave Pravilnika o tehničkom nadzoru na temelju Zakona o normizaciji, objavljen 1998. godine i obnovljen, sukladno Direktivi ATEX 137, 2002. godine u NN 2/02. Naime i tom obnovom neadekvatan izraz "tehnički nadzor" nije mogao biti zamijenjen zbog Zakona na temelju kojega je objavljen. Kako je došlo do promjene Zakona taj izraz će se zamijeniti izrazom "tehničko nadgledanje" koji je u potpunosti odgovarajući stvarnoj namjeni. Naime tehnički nadzor se provodio tehničkim nalazima stanja protueksplozijske zaštite i to odgovarajućim povremenim pregledima što nikako ne može biti nadzor. Nadzor ima značenje trajne radnje a ne periodične, koje mogu biti samo provjera stanja "tehničkih mjera" protueksplozijske zaštite, što je u međunarodnoj terminologiji poznato pod pojmom nadgledanje "supervision", koje uključuje "ocjenu ugroženosti od paljenja", odnosno "ignition hazard assessment", kao neophodni prethodni postupak za "procjenu rizika", odnosno "risk assessment".

Iako je novim Zakonom o tehničkim zahtjevima za sukladnost proizvoda, člankom 20 produljena valjanost navedenih Pravilnika do donošenja novih, vrijeme je da se potpuno usklade s europskom regulativom, a to znači Pravilnik prema ATEX 95 temeljiti na Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenu sukladnosti, a Pravilnik prema ATEX 137 na temelju Zakona o zaštiti na radu.

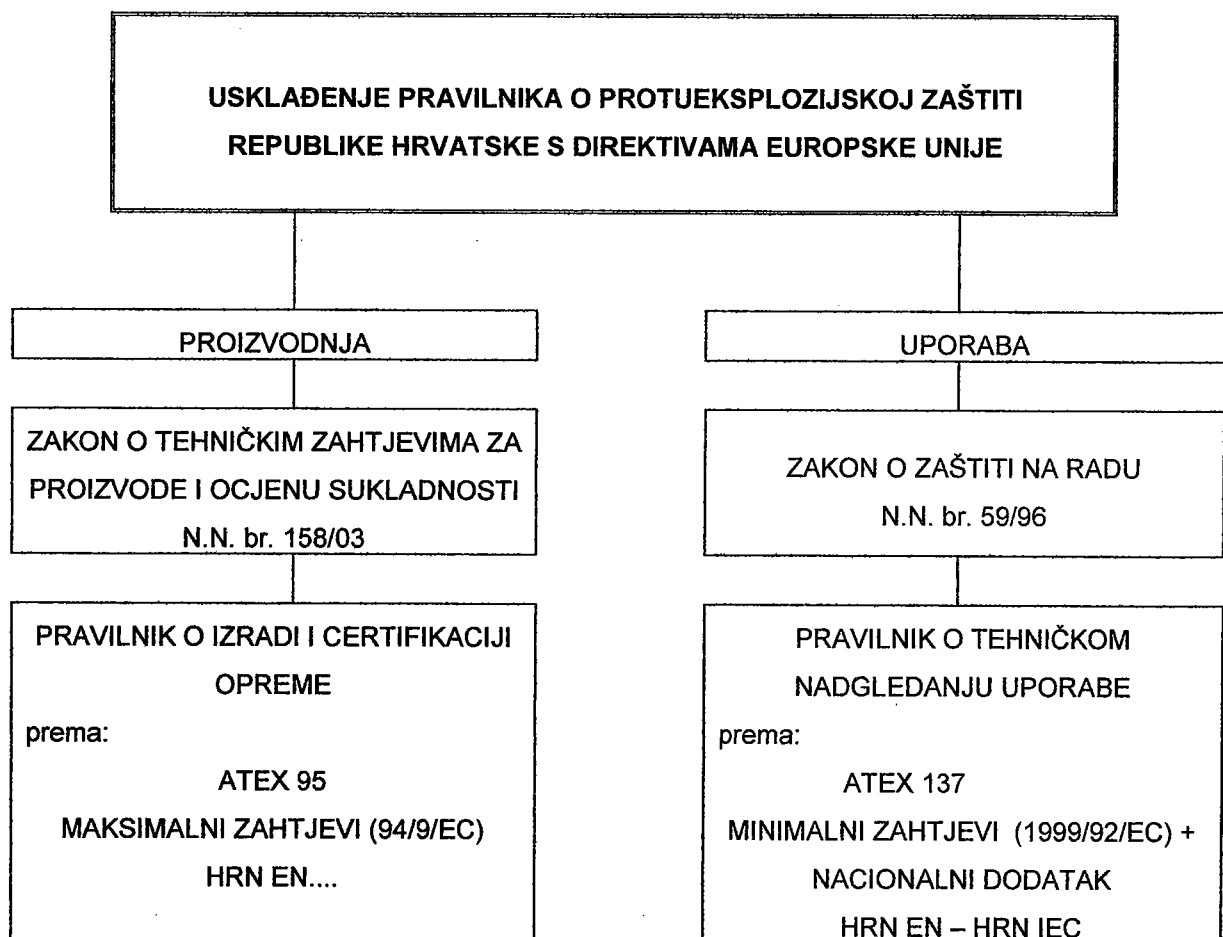
Zakon o normizaciji više ne postoji pa danas valjani navedeni Pravilnici iako dalje vrijede bez ograničenja nemaju više valjanu zakonsku preambulu i nepoštivanje navedenih pravilnika ne povlači kaznene odrednice starog Zakona, već novoga koji im je proglasio valjanost. Međutim,

budući je to "tehnička regulativa" ona je na raspolaganju ostalim zakonima koji vode brigu o sigurnosti postrojenja, npr. Zakonu o zapaljivim tekućinama i plinovima a i drugim Zakonima i Pravilnicima iz domena tehničke zaštite i sigurnosti.

U skladu sa Zakonom o gradnji (Narodne novine br.175/03 i 100/04) Ex-Agencija će vjerojatno zauzeti mjesto ispitne ustanove u smislu postizanja bitnog zahtjeva za građevinu koji se odnosi na sigurnost građevina glede zaštite od eksplozija, koji bitni zahtjev je određen Direktivom Europske unije "Direktiva o građevnim proizvodima" (89/106/EEC).

Kao što je navedeno proizvodnja opreme može biti regulirana na navedenom Zakonu o tehničkim zahtjevima za proizvode, dok za uporabu imamo zakonski oslonac samo u Zakonu o zaštiti na radu kao što prikazuje sljedeća slika:

Usklađivanje regulative protueksplozijske zaštite u Republici Hrvatskoj s Europskom unijom

Prema tome nova regulativa za proizvodnju se treba temeljiti na novom Zakonu, prema novom pristupu uz potpunu adaptaciju europskoj regulativi uključivo i prigovorni postupak, što u današnjem Pravilniku nije slučaj, jer je prilagođen današnjem Zakonu o upravnom postupku. Dakle novelacija Pravilnika o temeljnim zahtjevima u Pravilnik o tehničkim zahtjevima izrade

opreme, treba dosljednije slijediti Direktivu ATEX 95, a nacionalni dodatak bi mogao biti samo u odnosu na popravak, obnovu i pregradnju prema nacionalnoj praksi, jer je i u EU prepuštena nacionalnoj regulativi, što ne bi remetilo novi pristup u slobodnom prometu roba i usluga.

Što se tiče uporabe pored minimalnih zahtjeva treba propisati i nacionalnu praksu za postizavanje navedenih ciljeva postavljenih u Direktivi ATEX 137, a to je provjera tehničkih mjera i izrada odgovarajućih tehničkih nalaza o procjeni ugroženosti paljenja za opremu i postrojenja, kao i tehničkih nalaza o aktivnosti u cilju zadovoljavanja zahtjeva Direktive.

Sukladno danom objašnjenju pripremljen je koncept obaju pravilnika na način koji znači potpuno prilagođenje hrvatske regulative europskoj, što će omogućiti i laku usporedbu hrvatske i europske regulative, tzv. "screening" s Europskim Direktivama.

Novi prijedlozi su pripremljeni da ih stručne službe Ministarstva gospodarstva i Ministarstva unutarnjih poslova u tijeku 2005. godine provedu kroz postupak i da se objave.

PROSTORI Ex-Agencije

Ex-Agencija je danas smještena u prostorima Končar Elektroindustrija d.d., u dvije odvojene zgrade unutar tvorničkog kruga "KONČAR", Fallerovo šetalište 22, za koje je u najamnom odnosu s Končar Institutom, s ugovorom koji ističe u 6 mjesecu 2006. godine, do kojeg termina nam je najavljeno da moramo napustiti prostor u zgradi u koju smo se ranije uselili s obećanjem da ćemo se uskoro useliti u cijelu zgradu. Najmodavac je u međuvremenu promijenio svoje planove i traži da napustimo taj prostor.

Laboratoriji Ex-Agencije su smješteni u neposrednu blizinu zgrade u kojoj smo danas smješteni, od 1948. godine, kada su izgrađeni za tadašnju S-Komisiju, tada ustanovu Savezne vlade koja je financirala izgradnju tih laboratorija, jer je zadatak S-Komisije bio da djeluje za cijelu tadašnju državu. S-Komisija čiji je sljedbenik Ex-Agencija je prestrukturiranjem i privatizacijom KONČARA pokušavala riješiti problem prostora, jer je za cijelo vrijeme rada Elektrotehničkog Instituta R.Končar do njegovog stečaja radila u okviru tog Instituta i sav svoj višak ulagala kroz Institut u svoj razvoj.

Međutim privatizacijom Končara, problem ostaje i dalje pa smatramo da problem smještaja i rada Ex-Agencije, treba riješiti vlasnik Končar Elektroindustrija d.d. unutar imovine s kojom indirektno raspolaže država, i Ex-Agenciji dodijeliti odgovarajući prostor. Zgrada u kojoj je prije bila smještena Ex-Agencija (S-Komisija) je trenutno prazna i uz nadogradnju bi mogla zadovoljiti potrebe Ex-Agencije, s tim da se izdvoji iz ograde KONČAR ELEKTROINDUSTRIJA d.d. što je moguće. Nakon toga bi se pristupilo međunarodnoj akreditaciji, i time bi Ex-Agencija svoje

djelovanje mogla proširiti i izvan granica Republike Hrvatske, što bi značilo zaposliti još cca. pedesetak djelatnika s VSS.

Za rješenje problema prostora Ex-Agencije vidimo tri mogućnosti:

- unutar vlasničkog odnosa Končar Elektroindustrija d.d. kao što je gore obrazloženo ili odgovarajuće,
- preuzimanjem zgrade bivšeg Instituta za nemetale u bivšem sastavu R.Boškovića, otkupljenom uz obvezu zadržavanja zaposlenja 60 radnika koje je novi vlasnik otpustio i zgrada propada čekajući da se proda uz prenamjenu,
- unutar slobodnih prostora R.Bošković da se izgradi novi objekt za Ex-Agenciju.

Ako nije moguće riješiti problem s vlasničkim odnosima Končar Elektroindustrija d.d. da laboratoriji ostanu tamo gdje su danas, vidimo racionalno rješenje unutar ili uz R.Bošković iz više razloga:

- R.Bošković, posjeduje neke laboratorije koji bi bili kompatibilni s laboratorijima Ex-Agencije, koji s obzirom da su treća strana mogli bi biti dio suradnje uz potpunu nezavisnost za akreditaciju Ex-Agencije,
- infrastruktura R.Boškovića bi mogla smanjiti postojeće troškove, jer bi Ex-Agencija mogla preuzeti odgovarajući dio,
- ili neki drugi odgovarajući prostor u vlasništvu države na području grada Zagreba.

Što se tiče izgradnje novog objekta ili preuređenja Ex-Instituta za nemetale, ili dogradnje zgrade gdje je bila S-Komisija unutar Končar-a, Ex-Agencija plaća najam Končar Institutu d.d. u iznosu koji može biti isto tako baza za kreditno zaduženje za neku od gore pomenutih izgradnji. Uz hipoteku novih prostora smatramo da bi Vlada Republike Hrvatske trebala dati samo odobrenje bez financijskih obveza sukladno STATUTU Ex-Agencije kojega je donijela.

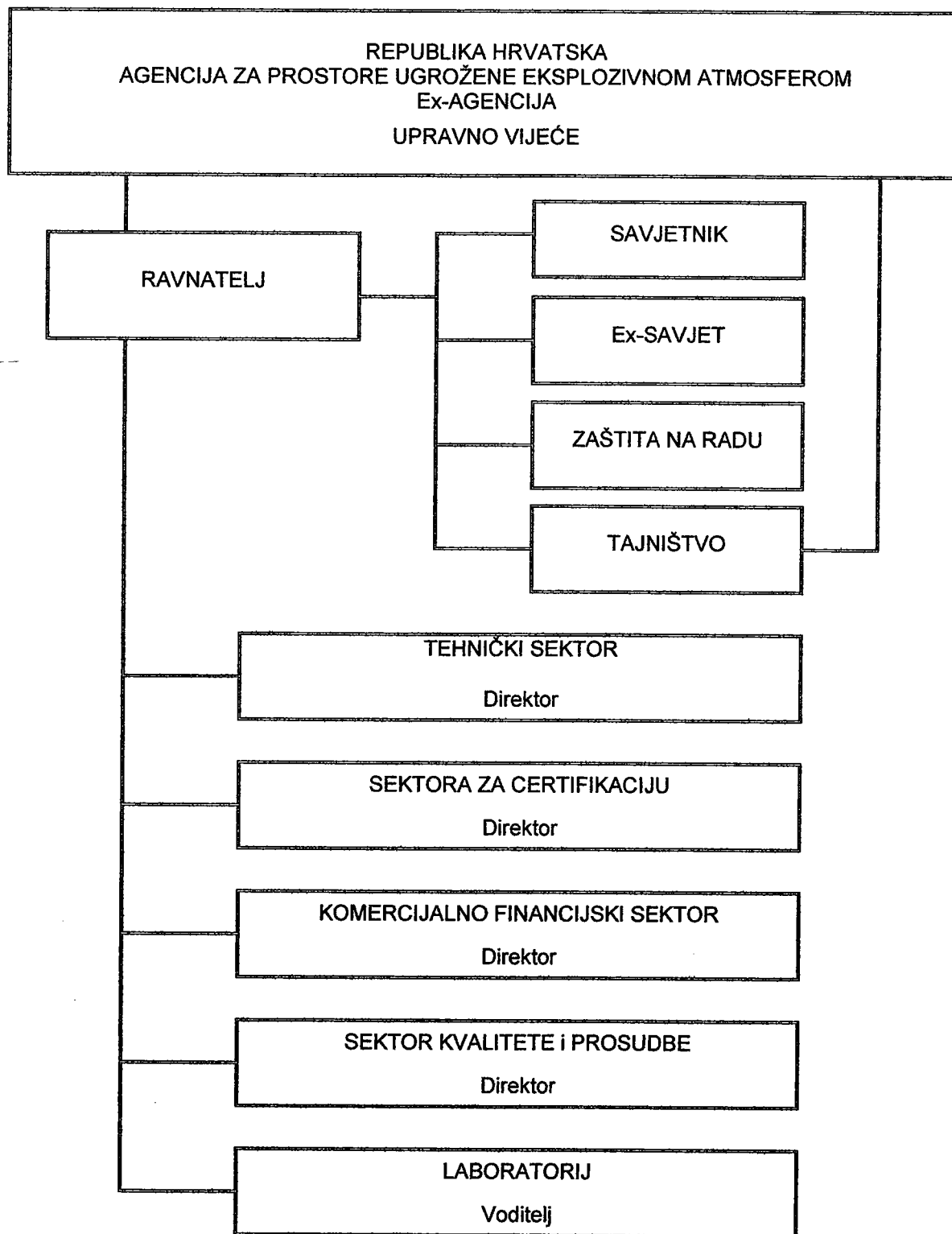
Varijanta preuzimanja sada zapuštene zgrade Ex Instituta za nemetale po traženoj cijeni od 2.500.000 eura od današnjeg vlasnika, ne bi bila prihvatljiva zbog prevelikog zaduženja koje bi moglo biti upitno za buduće ekonomsko poslovanje Ex-Agencije.

Iz prvog dijela izvješća je vidljivo da su međunarodne reference Ex-Agencije kroz 55 godina postojanja izrazite i da njen nastup posebno unutar europske unije ne bi bio upitan, ali svakako uz punu nezavisnost treće strane, što znači izvan proizvodnje i uporabe opreme namijenjene eksplozivnoj atmosferi.

O ovom problemu smo informirali i predsjednika nadzornog odbora Končar Elektroindustrija d.d., dr. A. Babića i naišli na puno razumijevanje ove naše današnje problematike za čije rješenje nemamo više puno vremena, ako želimo održati današnje sigurnosno stanje u Republici Hrvatskoj prema propozicijama koje postavlja i Europska unija.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA

TEHNIČKI NADZOR

Organizacija rada tehničkog sektora temelji se na provedbi tehničkog nadzora postrojenja koja su ugrožena eksplozivnom atmosferom, a kako je regulirano Pravilnikom o tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacija i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom, "Narodne novine" Republike Hrvatske br. 2/02 i 141/03.

Tehnički nadzor obuhvaća:

1. pregled i ocjenu dokumentacije na temelju koje se izrađuje postrojenje s posebnom opremom
2. pregled i ocjenu postrojenja prije puštanja u pogon
3. nadzor nad posebnom opremom u uporabi kod korisnika (ispravnost protueksplozijske zaštite, održavanje i dr.)
4. sudjeluje u nadzoru nad pravnim i fizičkim osobama koje izvode električne instalacije i obavljaju poslove , održavanja bilo svojih postrojenja ili iz usluge,

Tehnički nadzor protueksplozijskih uređaja i instalacija provode se kao:

- Osnovni
- Redovni
- Kontrolni
- Izvanredni

Osnovni nadzor se obavlja:

- nad dokumentacijom za izgradnju postrojenja koje se nalazi u ugroženom prostoru i u kojem se upotrebljava posebna oprema
- prije puštanja u rad postrojenja koje se nalazi u ugroženom prostoru i u kojem je ugrađena posebna oprema
- kada je mijenjana namjena ugroženih prostora u građevinama ili se proširuje kapacitet postrojenja kojim se mijenja ugroženi prostor u građevini ili povećava kapacitet postrojenja kojim se utječe na promjene veličina zona opasnosti
- kad se obavljaju veći popravci i prilagodbe posebne opreme kojim se mijenjaju svojstva i značajke opreme.

Redovni nadzor obavlja se nad postrojenjima u uporabi i na ugrađenoj posebnoj opremi radi utvrđivanja odgovara li posebna oprema uvjetima i zahtjevima, odnosno propisima u pogledu tehničke i konstrukcijske sigurnosti koji su bili traženi, odnosno na snazi prilikom puštanja u rad nakon izgradnje ili rekonstrukcije.

Kontrolni nadzor obavlja se radi utvrđivanja da li su otklonjeni nedostaci utvrđeni u osnovnom i/ili redovnom nadzoru, a u rokovima koji su određeni za otklanjanje utvrđenih nedostataka u redovnom nadzoru.

Izvanredni nadzor obavlja se:

- nakon pretrpljene havarije postrojenja ili dijela postrojenja u kojem se nalazi posebna oprema;
- na zahtjev po odluci nadležne inspekcije;
- nakon većih popravaka i/ili prepravaka za koje se ne zahtijeva osnovni nadzor;
- na zahtjev korisnika posebne opreme.

Redovni tehnički nadzor obavlja se najmanje *jednom u tri godine*, odnosno i kraće ako se instalirana oprema nalazi u opasnoj atmosferi koja može bitno utjecati na održavanje ispravnost instalirane opreme.

U tehničkom sektoru obavljanje tehničkog nadzora odvija se preko timova stručnjaka koji se formiraju prema objektu i sadržaju voditelja projekta odnosno tima, a sektor je podijeljen na tri tehnološke cjeline prema tehnologiji rada i međusobno su kompatibilni:

TEHNIČKI SEKTOR

Klasifikacija prostora i
neelektrični uređaji
TN-KL, TN-NEU

Elektroenergetska
postrojenja
TN-URE, TN-EIE,
TN-OUP, TN-OD

Elektroinstrumentaci
jska postrojenja
TN-URI, TN-EII,
TN-OUP, TN-OD

Računalna obrada

KLASIFIKACIJA PROSTORA I NEELEKTRIČNI UREĐAJI

Klasifikacija prostora i neelektričnih uređaja provodi se temeljem dostavljenih tehnoloških podloga, analiza izvora opasnosti u cilju provedbe klasifikacije i određivanja prostornog rasprostiranja zona opasnosti.

Klasifikacija se provodi prema hrvatskoj normi HRN IEC 60079-10, HRN EN 50281-3 ili HRN IEC 61241-3 a nakon analize izdaje se poglavlje tehničkog nalaza TN-KL (Klasifikacija prostora) u kojem se klasifikacija postrojenja prikazuje grafički sa crtežem rasporeda zona opasnosti. Treba naglasiti da ventilacija prostora kao bitan čimbenik klasifikacije se provodi za svaku zonu opasnosti sa vrijednostima koje se unose u tablice nalaza TN-KL.

Obzirom da u nadležnost Ex – AGENCIJE pripadaju osim električnih uređaja i neelektrični uređaji u Sektoru se obavljaju i pregledi postrojenja s naslova neelektričnih uređaja sukladno normi HRN EN 13463-1 i ostalih uzročnika paljenja prema normi HRN EN 1127-1.

Temeljem obavljenih pregleda izdaju se izlazni dokumenti TN-NEU za neelektrične uređaje i TN-OUP za ostale uzročnike paljenja, a u Sektor su uključeni mladi diplomirani inženjeri strojarstva za obavljanje poslova tehničkog nadzora za ovo područje.

ELEKTROENERGETSKA POSTROJENJA I INSTRUMENTACIJA

Temeljni zadatak ove djelatnosti je provjera i potvrda certifikacije uređaja kao i uvjeta uporabe odnosno instalacija što znači potvrdu da li su ti uvjeti uporabom u postrojenju poštivani.

Nakon obavljene analize temeljem HRN EN 50014, HRN EN 50281-1-1, ili HRN IEC 61241-1-1 izdaje se tehnički nalaz TN-URE (Elektroenergetski uređaji), odnosno TN-URI (Elektroinstrumentacijski uređaji).

Provodi se i analiza električnih instalacija elektroenergetike odnosno instrumentacije, sa analizom svih priključnih trošila u zonama opasnosti, odnosno pridruženih uređaja instrumentacije. Obrada započinje sa pojednostavljenom shemom napajanja (ili blok shemom) uz temeljne podatke o kratkom spoju priključka ili nadomjesnoj impedanciji mreže s prikazom dijela instalacije u zonama opasnosti, odnosno pridruženih uređaja instrumentacije van zone opasnosti.

Po obavljenoj analizi dokumentacije i pregledom i ispitivanjem na postrojenju, a temeljem norme HRN IEC 60079-14, HRN EN 50281-1-2 ili HRN IEC 61241-1-2 izdaje se tehnički nalaz TN-EIE (Električne instalacije energetske uređaja), odnosno TN-EII (Električne instalacije instrumentacije).

RAČUNALNA OBRADA

Kao servis svim djelatnostima organizacijski je postavljena i djelatnost računalne obrade.

Tehnički nadzor se provodi izradom dokumenata "Tehnički nalaz" ili "Stručno mišljenje" na temelju obavljenih pregleda na postrojenjima ugroženim eksplozivnom atmosferom i/ili aktivnostima u svezi s opasnostima eksplozivne atmosfere.

Tehnički nadzor (TN) postrojenja provodi se za objekte, uređaje i instalacije provjerom stanja protueksplozijske zaštite, odnosno održavanosti postrojenja tijekom rada postrojenja.

Sukladno Pravilniku, nakon pregleda se izdaje "Ex – DOKUMENT" kao cjelovit dokument ili pojedina poglavlja "Ex – DOKUMENTA", što ovisi o pripremljenosti dokumentacije korisnika postrojenja.

"Ex – DOKUMENT" se izdaje na obrascima TN-a i to za:

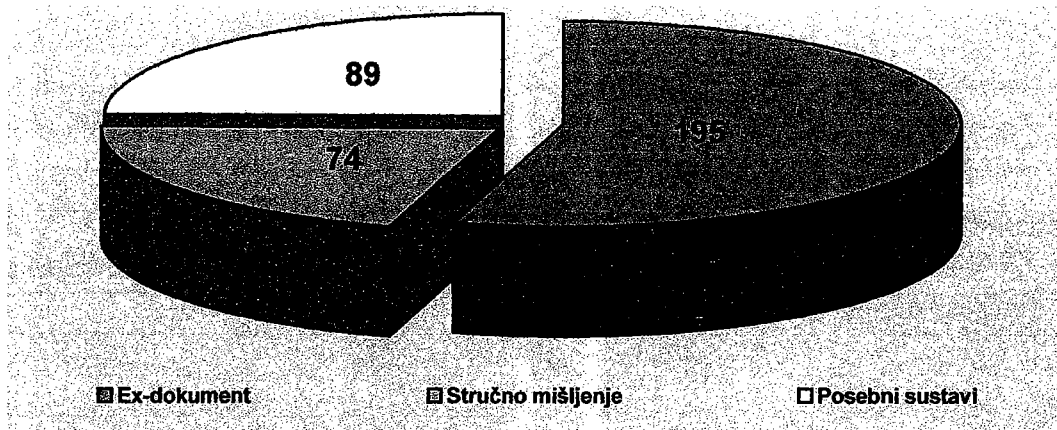
- Klasifikaciju prostora (KL)
- Izvedba i instaliranje uređaja
 - za elektroenergetiku (URE)
 - za instrumentaciju (URI)
- Izvedba instalacija
 - elektroenergetike (EIE)
 - elektroinstrumentacije (EII)
- Neelektrični uređaji (NEU)
- Ostali uzročnici paljenje (OUP)
- Održavanosti postrojenja (OD)
- Posebni sustavi zaštite (PS)

Tehnički sektor također sudjeluje na ocjeni osposobljenosti instalatera i održavanja postrojenja ugroženim eksplozivnom atmosferom, a aktivnost se ostvaruje kao dio zajedničke tehnologije prosudbe koju provodi Sektor za kvalitetu i prosudbu i Tehnički sektor.

U 2004. god. temeljem pregleda dokumentacije i pregleda izvedenog stanja proveden je tehnički nadzor, te su izrađeni dokumenti sukladno Pravilniku:

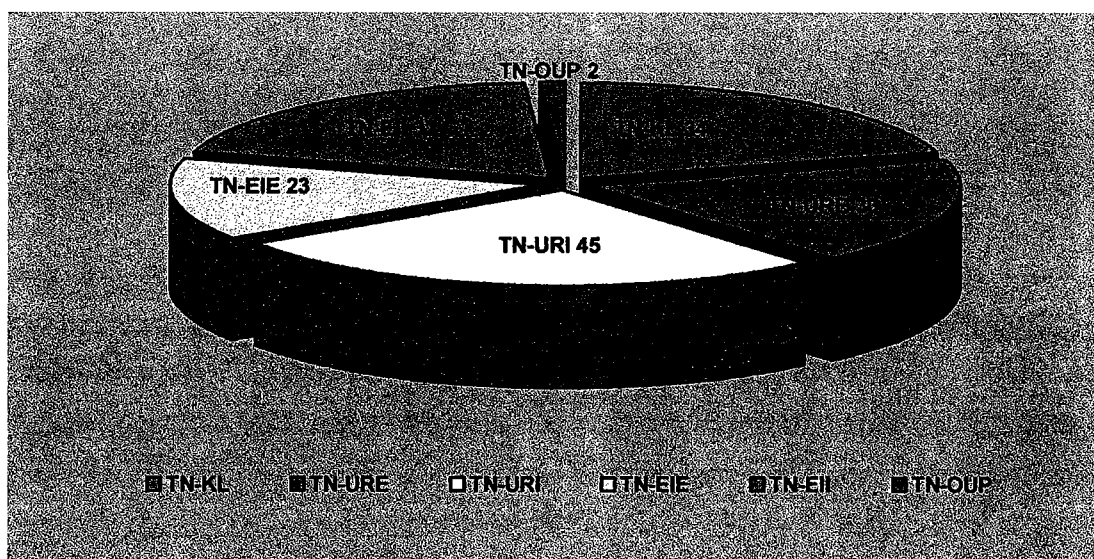

- Ex – DOKUMENT, izdano 195 TN-Ex – Dokumenta
- STRUČNO MIŠLJENJE, izdano 74 SM-a
- POSEBNI SUSTAVI ZAŠTITE, izdano 89 TN-PS

Kao djelomični Ex – DOKUMENTI izdani su tehnički nalazi:

- Klasifikacija prostora, izdano 34 TN-KL
- Uređaji elektroenergetike, izdano 30 TN-URE
- Uređaji instrumentacije, izdano 45 TN-URI
- Instalacije elektroenergetike, izdano 23 TN-EIE
- Instalacije instrumentacije, izdano 32 TN-EII
- Ostali uzročnici paljenja TN-OUP 2

CERTIFIKACIJA ELEKTRIČNIH I NEELEKTRIČNIH UREĐAJA

Sektor za certifikaciju provodi certifikaciju električnih i neelektričnih uređaja namijenjenih prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom. Certifikaciju uređaja provodi na temelju *Pravilnika o temeljnim zahtjevima za opremu, zaštitne sustave i komponente namijenjene eksplozivnoj atmosferi plinova, para, maglica i prašina* koji je objavljen u Narodnim novinama broj 69/98, te dopunama Pravilnika objavljenim u NN br. 148/99; 04/00, 01/01 i 112/03. Predmetni Pravilnik je u potpunosti prenio Europsku Direktivu 94/9/EC, tzv. ATEX 95 u tehničku regulativu Republike Hrvatske.

Certifikacija uređaja provodi se prema hrvatskim normama koje su većim dijelom preuzete europske ili međunarodne IEC norme koje je tehnički odbor ETO 31 Državnog zavoda za norme preuzeo i objavio kao hrvatske.

Sektor za certifikaciju sukladno gore spomenutom Pravilniku provodi tipsku i pojedinačnu certifikaciju protueksplozijski zaštićenih uređaja. Certifikacija tipa proizvoda provodi se za domaće i inozemne proizvođače koji žele svoje proizvode staviti na tržište u Republici Hrvatskoj i u inozemstvu.

Tipaska certifikacija provodi se za proizvođača protueksplozijskih zaštićenih uređaja. Proizvođač nakon što je konstruirao uređaj prema odgovarajućim normama dostavlja dokumentaciju u Ex-AGENCIJU na ocjenu. Certifikacijski sektor ocjenjuje dokumentaciju i provjerava sukladnost konstrukcije s normama. Nakon što je potvrđena konstrukcija pristupa se ispitivanju prototipa uređaja. Ako ispitivanja dadu zadovoljavajuće rezultate proizvođaču se daje tipski certifikat kojim se potvrđuje sukladnost s normama i Pravilnikom o temeljnim zahtjevima tj. potvrđuje da tip proizvoda zadovoljava temeljne zahtjeve sigurnosti. Na temelju toga certifikata proizvođač može pristupiti proizvodnji uređaja prema ovjerenoj dokumentaciji i uz izjavu proizvođača uređaj stavljati na tržište.

U prošloj godini Ex-AGENCIJA je izdala cca. 50 tipskih certifikata. Dio tih certifikat je bilo recertificiranje tj. produljenje roka valjanosti postojećih certifikata, a dio su novi certifikati prema hrvatskim normama zadnje generacije. U tu brojku ulaze certifikati koji su dani i domaćim i inozemnim proizvođačima. Od domaćih treba spomenuti KONČAR-MES d.d., KONČAR-GIM d.d., TEP-Ex d.o.o.; MERKANTILE d.d., ZEP d.d.; UNIVERZAL d.d.; KONČAR-PEX i druge. Od inozemnih spomenuti ćemo nekoliko većih proizvođača kao NUOVO PIGNONE - Italija, ALFONS HAAR – Njemačka; ULTRA-Slovenija i BRTEC VARNOST -Slovenija. Za te proizvođače tipski certificirani su proizvodi različitih tipova i namjena kao što su;

- serije trofaznih asinkronih motora u vrstama zaštite oklapanje 'd' i povećana sigurnost 'e',
- elektromotori velikih snaga (reda 1 MW) u vrsti zaštite nadtlak 'p',
- svjetiljke u vrstama zaštite oklapanje i povećana sigurnost 'e',

- razne upravljačke kombinacije i razvodne kutije, raznih vrsta zaštite
- instrumentacijski uređaji u vrsti zaštite samosigurnost 'I',
- elektromagnetske zavojnice i elektromotorni pogoni ventila,
- mjerni uređaji za istakanje goriva na benzinskim postajama,
- ventilatori, itd.

Ovakva raznolikost uređaja u različitim vrstama zaštite sigurno predstavlja znatan problem za certifikatore jer traži široku lepezu znanja o uređajima i vrstama protueksplozijske zaštite.

Protueksplozijski zaštićeni uređaji inozemnih proizvođača koji nemaju tipski certifikat Ex-AGENCIJE, tj. hrvatski certifikat moraju biti podvrgnuti kontrolnom ispitivanju i certifikaciji kako bi mogli biti stavljeni na hrvatsko tržište i ugrađeni u postrojenje. Postupak se provodi prema Zakonu o normizaciji odnosno danas Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti i propisanoj proceduri koja je dio Priručnika kvalitete. Iz svake isporučene količine uzima se jedan ili više uzoraka (ovisno o količini uređaja za koje se provodi certifikacija) provodi se kontrolno ispitivanje kako bi se potvrdilo:

1. Da uređaj udovoljava temeljnim zahtjevima sigurnosti tj. Pravilniku o temeljnim zahtjevima,
2. Da je uređaj tipski ispitan i posjeduje valjani certifikat tipa u zemlji u kojoj je proizveden,
3. Da je proizvođač izradio, označio i isporučio uređaj sukladno certifikacijskoj dokumentaciji, i
4. Da je uz uređaj isporučena ispravna izjava proizvođača uz odgovarajuće upute za uporabu.

U protekloj godini Sektor za certifikaciju dao je cca. 2500 pojedinačnih certifikata što predstavlja znatan broj s obzirom da pojedini certifikati nisu dati samo za jedan uređaj već za seriju uređaja. Prilikom pojedinačne certifikacije, kontrolnog ispitivanja, pregleda dokumentacije i uređaj u dosta slučajeva primijećene su nepravilnosti. U najvećem broju takovih slučajeva radilo se o pogrešci inozemnog proizvođača, bilo da se radilo o ne pridržavanju tipskog certifikata ili pokušaju da se isporuči uređaj za koji nije ispravno proveden postupak tipske certifikacije. Takovi slučajevi su evidentirani, obaviješten kupac odnosno zahtjevatelj u Hrvatskoj kao i proizvođač te spriječen pokušaj da se takav nesukladan proizvod, koji ne udovoljava temeljnim zahtjevima sigurnosti, isporuči i ugradi u postrojenja u Hrvatskoj. U PROŠLOJ GODINI EVIDENTIRANO JE I NEKOLIKO SLUČAJEVA GDJE SE RADI O POGREŠCI EUROPSKE CERTIFIKACIJSKE USTANOVE TJ. TIPSKI CERTIFIKAT JE POTVRDIO KONSTRUKCIJU PROIZVODA KOJI NIJE SUKLADAN NORMAMA NA KOJE SE POZIVA. Kod takovih slučajeva obaviješten je i proizvođač i europska certifikacijska ustanova kako bi se mogli poduzeti

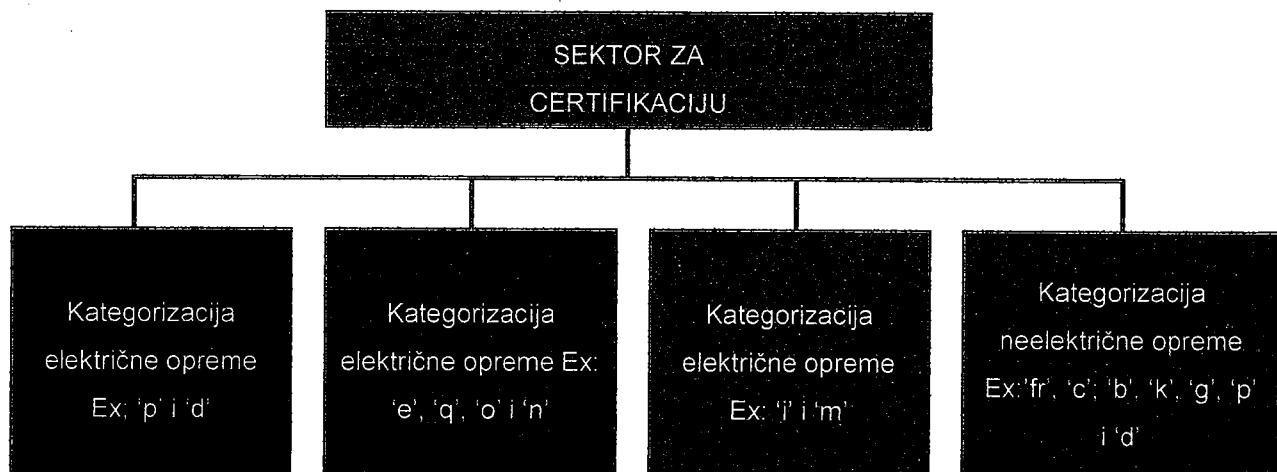

određene mjere i uskladiti proizvod sa zahtjevima normi odnosno odgovarajućih pravilnika. Pogreške certifikacijskih ustanova su jednim dijelom posljedica ekspanzije broja ovlaštenih certifikacijskih ustanova u Europi i komercijalizacije poslova certifikacije Ex-uređaja.

Svakako treba naglasiti da je među tim proizvodima bilo i onih koji ne samo da ne udovoljavaju temeljnim zahtjevima sigurnosti već i predstavljaju izravnu opasnost za zdravlje i sigurnost postrojenja i ljudi u njemu. Ti rezultati svakako opravdavaju provedbu takovog postupka pojedinačne certifikacije koji kao konačni rezultat daje veću sigurnost u postrojenjima ugroženim eksplozivnom atmosferom. Ovdje treba dodati da postoje zemlje vrlo renomirane tehnologije koje uopće ne izdaju certifikate već samo označavaju proizvode nacionalnim oznakama koje često našim korisnicima nisu ni dovoljno poznate, pa je njihova upotreba bez ovakve kontrolne certifikacije i upitna, pogotovo što je njihova uporaba vezana na dorade i usklađenja s nacionalnom tradicijom i praksom.

ORGANIZACIJSKA PODJELA

Sektor za certifikaciju organizacijski je podijeljen u četiri odjela:

Podjela Sektora provedena je s obzirom na dvije osnovne skupine uređaja koji podliježu certifikaciji a to su električni i neelektrični uređaji. Dodatna podjela električnih uređaja provedena je s obzirom na primijenjenu vrstu protueksplozijske zaštite.

Prvi odjel bavi se certifikacijom električnih uređaja izvedenih u vrsti zaštite oklapanje 'd' i nadtlak 'p'. Certifikacija tih uređaja provodi se temeljem hrvatski normi (preuzete europske i međunarodne norme): HRN EN 50014; HRN IEC 60079-0; HRN EN 50018; HRN IEC 60079-1; HRN EN 50016; HRN IEC 60079-2;

Drugi odjel bavi se certifikacijom električnih uređaja izvedenih u vrsti zaštite povećana sigurnost 'e', , punjenje 'q', uranjanje 'o', i nepaleći uređaji 'n'. Certifikaciju tih uređaja provodi se temeljem

hrvatski normi (preuzete europske i međunarodne norme): HRN EN 50014; HRN IEC 60079-0; HRN EN 50015; HRN EN 50017; HRN IEC 60079-5; HRN EN 50019; HRN IEC 60079-7; HRN EN 50021; HRN IEC 60079-15.

Treći odjel bavi se certifikacijom električnih uređaja izvedenih u vrsti zaštite samosigurnost 'i' i oblaganje 'm'. Certifikaciju tih uređaja provodi se temeljem hrvatski normi (preuzete europske i međunarodne norme): HRN EN 50014; HRN IEC 60079-0; HRN EN 50020; HRN IEC 60079-11; HRN EN 50028; HRN IEC 60079-18.

Četvrti odjel bavi se za Europu novim područjem u obveznoj certifikaciji. To je certifikacija neelektričnih uređaja. Naime do 30.06.2003. neelektrični uređaji za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom nisu podlijegali obveznoj certifikaciji. Proizvođači takovih uređaja mogli su isporučiti neelektrični uređaj i bez detaljnije analize mogućih izvora paljenja koje uređaj sadrži a time i bez analize primijenjene protueksplozijske zaštite. Danas za neelektrične uređaje postoje, ili su u završnoj fazi, europske norme koje propisuju mjere koje je potrebno primijeniti na neelektrični uređaj u cilju zadovoljenja temeljnih zahtjeva sigurnosti. Hrvatski tehnički odbor prati i aktivno je uključen u izradi tih normi i kako se pojedine norme u Europi objave, nakon analize i rasprave, ETO 31 preuzima i objavljuje kao hrvatske norme. Ex-AGENCIJA je i prije donošenja ovih normi zamijetila potencijalnu opasnost od neelektričnih uzročnika paljenja. Tako se godinama već provodi certifikacija neelektričnih uređaja kao npr. ventilatora, klinastih remenja, cijevi za pretakanje goriva. To se pokazalo kao dobra praksa jer se iz postrojenja uklonilo opremu koja je predstavljala trajni izvor opasnosti.

Za certifikaciju neelektričnih uređaja kao osnova uzima se hrvatska norma HRN EN 13463-1 te pojedine norme s obzirom na vrstu primijenjene zaštite. Dio tih normi još nije objavljen ali se očekuje uskoro.

Za certifikaciju neelektričnih uređaja (posebno crpki) u protekloj godini primili smo upite od nekoliko hrvatskih proizvođača međutim ti zahtjevi nisu završili narudžbom, pretpostavljamo zbog financijskih poteškoća proizvođača. Međutim Hrvatska ima proizvođača neelektričnih uređaja za ugroženi prostor pa je svakako važno da im se pruži puna podrška i osiguraju uvjeti za certifikaciju njihovih uređaja u Hrvatskoj.

Budući sada postoje i paralelne norme za električne i neelektrične uređaje namijenjene eksplozivnim atmosferama ugroženim zapaljivom prašinom svaki od odjela pokriva i provodi certifikacije tih uređaja. Za certifikaciju primjenjuje trenutno norme: HRN EN 61241-1-1 i HRN IEC 61241-1-1. Ove norme će uskoro biti povučene i na njihovo mjesto doći nova izdanja normi kao i cijeli niz normi iz ovog područja koje će pokriti pojedine vrste protueksplozijske zaštite uređaja namijenjenih eksplozivnoj atmosferi zapaljivih prašina (kao što je to napravljeno za plinove). Ex-

Agencija prati rad europskih normizacijskih tijela i promptno će reagirati i pomoći da hrvatsko gospodarstvo dobije na raspolaganje nove norme kao hrvatske.

S obzirom na to da Hrvatska ide prema Europskoj uniji promjene u pogledu zakonske regulative slijede. Trenutno certifikat Ex-Agencije zakonski vrijedi samo u Hrvatskoj. U slijedećem periodu Ex-Agencija priprema sve potrebne podloge i pripremiti se kako bi ulazak u EU donio čim manje probleme domaćim proizvođačima Ex-uređaja.

MEĐUNARODNO PRIZNAVANJE CERTIFIKATA

Republika Hrvatska nema međunarodnih sporazuma o priznavanju certifikata niti s jednom zemljom, ali mnoge zemlje priznaju naše certifikate bilo u potpunosti ili uz odgovarajuće provjere. Tako npr. nakon posjeta stručne ustanove iz Rusije i Ukrajine naši certifikati izdani hrvatskim proizvođačima se priznaju prilikom isporuka u tim zemljama. Isto tako prilikom nedavnog nuđenja KONČAR-evih motora, kupac u Turskoj je prihvatio elektromotore s certifikatom Ex-AGENCIJE.

Osim toga sukladno Pravniku o uvjetima i načinu priznavanja izvještaja o ispitivanju izdanih u inozemstvu i izdavanja potvrda o sukladnosti objavljenog u N.N. br. 69 od 4. srpnja 1997 mogu se priznati inozemni ispitni protokoli ako se ocjene kao potpuni i zadovoljavajući, što se i koristi u tipskoj certifikaciji pojedinih inozemnih proizvoda.

Upravo je u uhdavanju i međunarodna organizacija za certifikaciju proizvoda namjenjenih eksplozivnoj atmosferi u okviru IEC (International Electrotechnical Commission) i to pod nazivom IECEx Shema koja okuplja desetak zemalja u svijetu kao i ispitne laboratorije. Osnovna ideja te organizacije je da se jednom certificirana oprema unutar te organizacije priznaje u ostalim članicama, tj. jedan uređaj – jedan certifikat za cijeli svijet

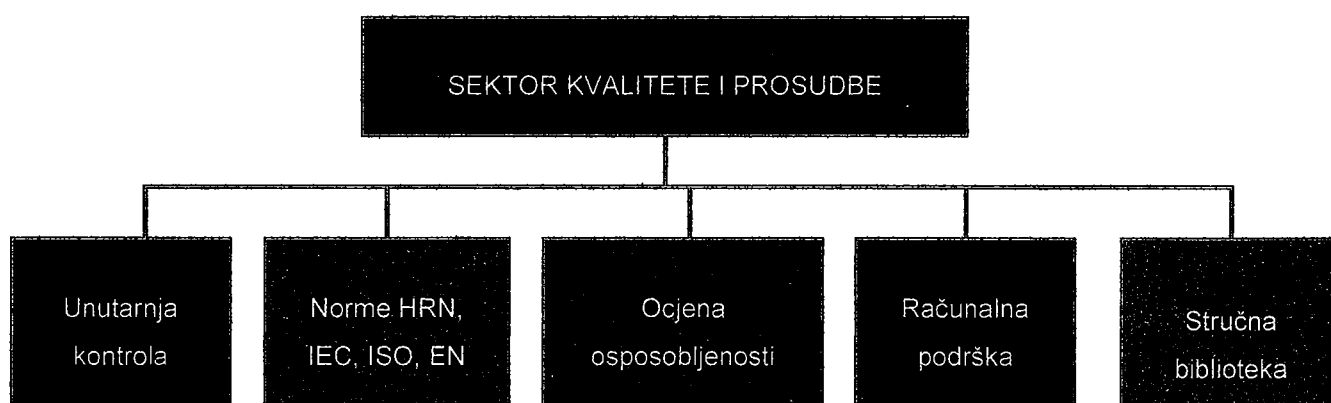
Za pristup certifikacijskom tijelu ili ispitnom laboratoriju u tu organizaciju potrebno je kao prvo da se prijavi država kao članica IECEx Sheme a dalje je uvjetovano članstvom (uz godišnju članarinu) prosudbom osposobljenosti laboratorija odnosno certifikacijskog tijela tepraćenjem svih događaja, međunarodnih sastanaka u svijetu. Te troškove se može procjeniti na cca 50.000 USA \$. Budući da za pokriće tih troškova naša industrija za sada nije pokazala interes mi nismo niti pokazali interes za pristup.

Sektor za kvalitetu i prosudbu provodi ocjenu osposobljenosti tvrtka koje proizvode, popravljaju, instaliraju i održavaju opremu za ugroženi prostor sukladno zahtjevima hrvatske (a tako i Europske regulative). U agenciji ustrojava i osigurava provedbu sustava kvalitete kako je to predviđeno za tijela za provedbu certifikacije i nadgledanja. Za potrebe agencije prati normizaciju i daje potporu u normizaciji, kako hrvatskoj tako i međunarodnoj i praćenju normi. Brine o računalnoj podršci u agenciji, uređuje WEB stranice i osigurava čuvanje i praćenje stručne knjižnice.

ORGANIZACIJSKA PODJELA

Sektor ima 5 odjela i to:

UNUTARNJA KONTROLA

Unutarnja kontrola zadužena je za provedbu i održavanje Priručnika kvalitete (unutarnja oznaka PQP), te Priručnika kvalitete Laboratorija (unutarnja oznaka PQI).

Odjel je započeo prilagodbu priručnika prema zahtjevima norma HRN ISO 9001:2000, HRN EN 45004, HRN EN 45011, HRN ISO 17025. Isto je planirano do kraja 2005. godine, kako bi bili spremni za Europske integracije.

Odlukom ravnatelja osnovan je tim za kvalitetu koji je počeo intenzivnu obnovu Priručnika kvalitete. Prema usvojenom programu priručnik će se sastojati kako slijedi:

- Priručnik kvalitete Ex-Agencije (PQ) prema HRN ISO 9001:2000
- Priručnik kvalitete ispitivanja (PQ-I) prema HRN ISO 17025
- Priručnik kvalitete certificiranja prema (PQ-C) HRN EN 45011
- Priručnik kvalitete nadziranja prema (PQ-N) HRN ISO 17020 (EN 45004)
- Priručnik kvalitete kod procjene aktivnosti (PQ-A) prema HRN EN 45012

Priručnik PQ je u podmakloj fazi pripreme s početnom probnom implementacijom pojedinih postupaka.

NORME

Odjel za norme zadužen je za pravovremeno ažuriranje normi po kojima se obavlja certificiranja opreme i provodi tehnički nadzor. Odjel također daje potporu djelatnicima Ex-Agencije u njihovom radu u međunarodnim, Europskim i u hrvatskim normiranim i certifikacijskim tijelima.

Pripremljena je i puštena u rad baza podataka normi kojima raspolaže Ex-Agencija što omogućava laku i brzu pretragu normi.

Djelatnici Ex-Agencije aktivno sudjeluju u:

a) Hrvatska normizacija

E TO 31 - Prostor ugroženi eksplozivnom atmosferom

Djelatnici Ex-Agencije koji vode i sudjeluju u radu E TO 31:

- Predsjednik	- Prof. Dr. Sc. N. Marinović (Ex Agencija)
- Pomoćnik predsjednika	- Mr. Sc. V. Rašuo (Ex Agencija)
- Tajnik	- M. Đukić (DZNM)
- Članovi:	Ukupno: 45 od toga 10 iz Ex Agencije

E TO 31 održao je u 2004. dva sastanka te je preuzeo dvadesettri europske i međunarodne normi, te dao komentare na dvadesetak dokumenata za pripremu normi.

Djelatnik Ex-Agencije S.Đerek je predsjednik E TO 70 – Tehnička zaštita, a i Gavranić član E TO 64.

b) Europska normizacija i certifikacija

Djelatnici Ex-Agencije aktivno sudjeluju u radu europskih normizacijskim i certifikacijskih tijela kao promatrači i to:

- TC 31 - Protueksplozijska zaštita
 - Prisustvovanje na sastanku COL TC 31 u Helsinki 2004.
 - Prisustvovanje na sastanku IEC TC 31 u Braunschweigu 2004
 - Prisustvovanje na IEC SC 31H u Braunschweigu 2004
 - Prisustvovanje na IEC SC 31HG u Braunschweigu 2004
- SC 31J - Prisustvovanje na sastanku IEC SC 31J MT 3, MT4, MT 5, MT 6 u Sydney 2004

- SC 31H -prisustvovanje na sastanku IEC SC 31H MT 7 u Sydney 2004
- Ex NB - Ex Certifikacijska tijela - prisustvovanje na sastanku u Bruxelles 2004.
- VDE 239 - Elektrostatsko lakiranje - prisustvovanje na jednom sastanku 2004.

c) *Međunarodna normizacija*

Republika Hrvatska vodi tajništvo pododbora IEC SC 31J, a tajnik je djelatnik Ex-Agencije Mr. Sc. V. Rašuo.

Djelatnik Ex-Agencije g. Marino Kelava član je IEC SC 31H/MT 7.

Hrvatski nacionalni odbor je član u TC 31, SC 31 H, 31 G i 31 J te djelatnici Ex-Agencije kao predsjedništvo hrvatskog E TO 31 aktivno sudjeluju u radu na izradi normi.

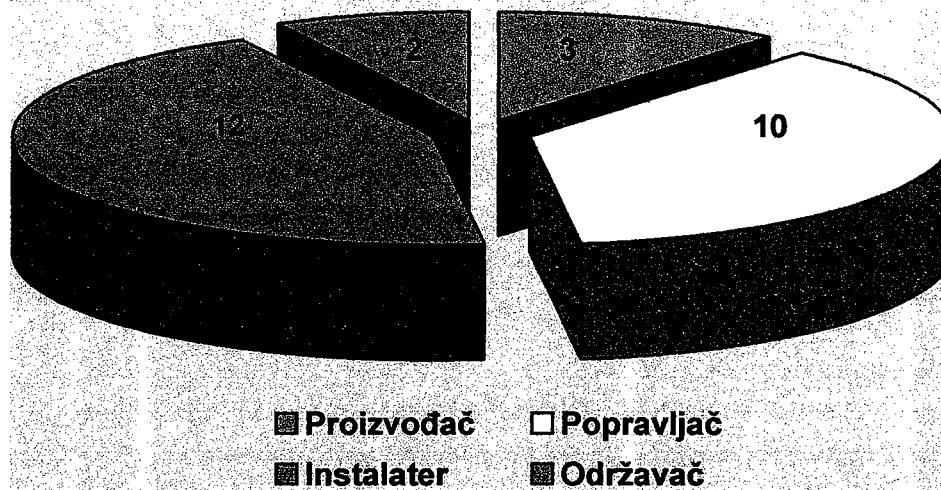
Današnje stanje normizacije u Republici Hrvatskoj, a kojoj daje pomoć u organizaciji i inu potporu Odjel normizacije u Ex-Agenciji, pokazuje da je preuzetost europskih normi 100 %-tna, te je istog naslova ispunjen uvjet Europske unije za preuzimanje harmoniziranih normi.

OCJENA OSPOSOBLJENOSTI

Ex-Agencija provodi ocjenu osposobljenosti sukladno Pravilniku o Tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacije i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom, Narodne novine RH br. 2/02. i 141/03., i Pravilnika o temeljnim zahtjevima za opremu, zaštitne sustave i komponente namijenjene eksplozivnoj atmosferi plinova, para, maglica i prašina, Narodne novine RH br. 69/98., 148/99., 4/00., 1/01., i 112/03 i to:

- proizvođača
- popravljača
- instalatera
- održavača

električnih uređaja i instalacija. U 2003. godini provedeno je 27 nadzor i to 3 proizvođača, 10 popravljača, 12 instalatera i 2 održavača. Trenutno je u postupku desetak novih zahtjevatelja.

- odgovarajuću registraciju,
- propisane postupke (Ex-priručnik) odnosno organizaciju sustava kakvoće,
- stručno osposobljeno osoblje (odgovarajuća kvalifikacija i dodatna osposobljenost za protueksplozijsku zaštitu),
- odgovarajuća sredstva za posao (oprema).

Redovni Tehnički nalaz provodi se svake tri godine. Međutim za aktivnosti korisnik može dobiti i potvrđnicu.

Uvjet za dobivanje potvrđnice za gore navedene aktivnosti jest pozitivni tehnički nalaz i provedbu propisanih postupaka prema Ex-priručniku. Potvrđnica ima ulogu licence za određenu aktivnost s trajanjem od jedne godine.

Provjera propisanih postupaka proizvodnje ili popravka S-proizvoda provodi se primjenom vertikalnog auditiranja na jednom uzorku spremnom za isporuku. Provjeravaju se svi vidovi sustava povezani s proizvodnjom odnosno popravkom toga proizvoda sa stajališta sukladnosti s normama odnosno certifikatom. To uključuje odgovarajuću dokumentaciju (crteže, propise za provjeru, zapise o ispitivanju, certifikate gradiva itd.), rukovanje, skladištenje, osposobljavanje i sve ostale sastavnice sustava koje mogu utjecati na sukladnost proizvoda s parametrima certifikata.

Provjera postupaka instaliranja S-proizvoda provodi se na radilištu gdje se pregledava projektno-tehnička dokumentacija, formulari koji prate operativne postupke (prijem robe prema specifikaciji iz projekta, preuzimanje iz skladišta, ulazna i završna kontrola, korektivne akcijitd.), ispitni listovi (mjerjenje otpora uzemljivača, mjerjenje impedancije petlje kvara, ispitivanje dielektričke čvrstoće, ispitivanje kontinuiteta zaštitnog vodiča, mjerjenje otpora izolacije, provjera rada zaštitnih uređaja...), dnevnik radova, oprema za montažu i mjerenje.

Kod održavanja S-uređaja i instalacija potrebno je razlikovati održavanje postrojenja (ODP), koje obavlja sam korisnik prema Ex-priručniku i radove održavanja iz usluge korisniku postrojenja (ODA), koje obavlja profesionalna organizacija koja je odgovarajućim ugovorom preuzela radove održavanja. Ex-priručnici održavatelja za ODA i korisnika za ODP moraju biti kompatibilni i povezani ugovorom. Ta veza omogućava održavatelju da nakon pozitivnog tehničkog nalaza TN-ODA dobije potvrđnicu osposobljenosti održavatelja i da svoje usluge stavi na raspolaganje tržištu.

RAČUNALNA PODRŠKA

Odjel za računalnu podršku brine o radu mreže i pojedinačne računalne opreme, te WEB stranici Ex-Agencije.

STRUČNA BIBLIOTEKA

Rad stručne biblioteke razvija se u smjeru popunjavanja baze knjiga, časopisa i tehničke literature koji rabe svi zaposlenici.

RAZVOJ SEKTORA

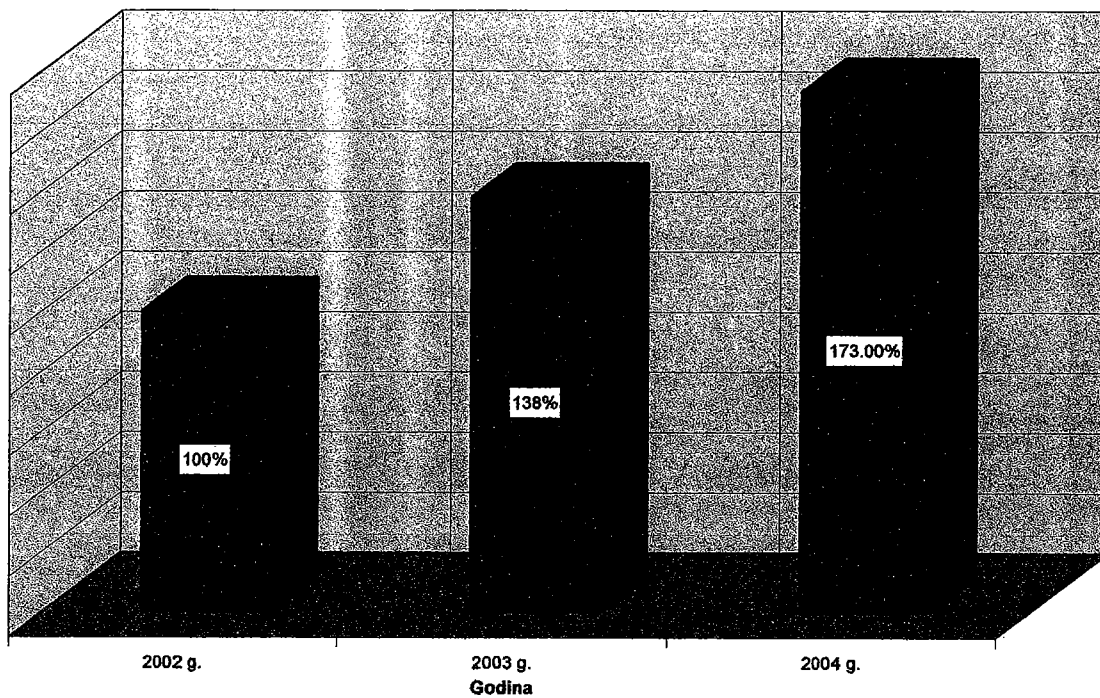
U sljedećem razdoblju Sektor se ojačao kadrovski u smjeru ispunjenja zahtjeva ISO 9000, EN 45011, 45012 i ISO 17025, ISO 17020 te izrade i primjene mjera iz sustava kvalitete. U 2004 je zaposlen jedan djelatnik koji je zaposlen kao inženjer u osiguravanju kvalitete.

WEB STRANICE Ex-Agencije

Na preko 90 stranica prikazan je cjelokupan rad i sve djelatnosti s potrebnim uputama kako najlakše ostvariti usluge u Ex-Agenciji i to na dva jezika hrvatski i engleski. WEB stranica redovno je ažurirana novim registrima proizvođača, instalatera, popravljača i održavača svih pravnih i fizičkih osoba koje Ex-Agencija stručno nadzire u obavljanju gore navedenih aktivnosti iz područja protueksplozijske zaštite. Uvedene su i info rubrike za prikupljanje članaka za glasilo Ex-Agencije, te informaciju o Simpoziju Ex-2005 Protueksplozijska zaštita opreme i postrojenja - Smjernice ATEX kao sustav sigurnosti postrojenja, koji će se održavati 12.-13. svibnja 2005. godine u Dubrovniku.

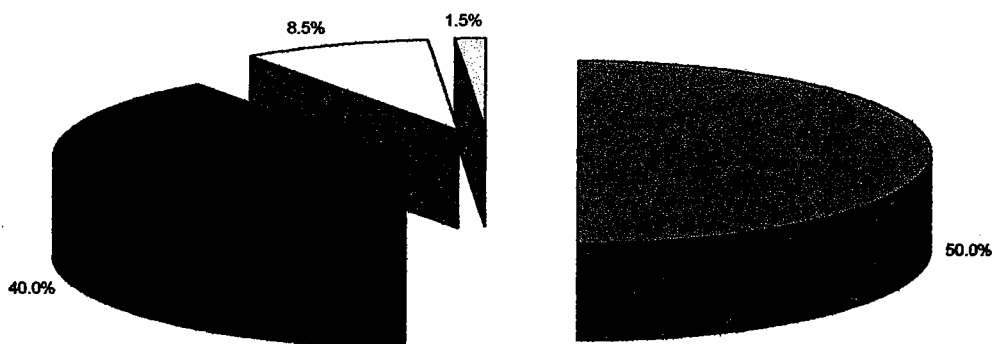

Broj ispitivanja

Struktura ispitivanja u 2004.g

instrumentacija energetika remanje/cijevi ventilatori

USTROJSTVO LABORATORIJA

Laboratorij za protueksplozijsku zaštitu (u daljnjem tekstu *ExLAB*) je 5. cjelina (sektor) u organizacijskoj shemi Ex-AGENCIJE.

Kao odjel za potporu Tehničkome sektoru i Sektoru za certifikaciju Ex-AGENCIJE, *ExLAB* predstavlja važnu kariku u lancu ocjene zadovoljavanja zahtjeva za opremu, zaštitne sustave i komponente u postrojenjima ugroženim eksplozivnom atmosferom.

To zahtjeva odgovarajuće ljudske potencijale, opremu, radni prostor i ustrojstvo, koji zajedno jamče ispunjavanje postavljenih zadaća.

Konkretno, zadaća laboratorija *ExLAB* jest objektivno i ponovljivo utvrđivanje određenih osobitih značajki proizvoda, koje potom služe kao ulaz u proces raščlambe i ocjene zadovoljavanja odgovarajućih zahtjeva valjanih propisa i normi za područje protueksplozijske zaštite, za potrebe certifikacije opreme, kontrolnih ispitivanja za tehnički nadzor, i za potrebe ocjene mjera za sprječavanje i zaštitu od eksplozija.

S obzirom na to da današnja zakonska regulativa i njoj pripadni dokumenti (norme, preporuke, smjernice, tehničke specifikacije ili izvješća) obuhvaćaju sve šire područje, sukladno hrvatskome Pravilniku o temeljnim zahtjevima i normi HRN EN 1127-1, to su i izazovi za *ExLAB* sve veći i veći.

Slijedom toga, *ExLAB* je podijeljen na tri funkcionalna odjela sa specifičnim zadaćama ispitivanja:

- Elektroenergetska oprema
- Instrumentacija
- Neelektrična oprema .

ExLAB ima voditelja, voditelja ispitivanja i ispitivače (hijerarhijsko ustrojstvo).

U laboratoriju radi 8 stručnih suradnika, 3 VSS, 2 VŠS i 3 tehničara.

ExLAB je prva instanca za uvođenje i osposobljavanje stručnih suradnika – novaka za područje protueksplozijske zaštite.

Poblize je ustrojstvo opisano u priručniku upravljanja kvalitetom ispitivanja PQI

U tijeku je dogradnja sustava upravljanja kvalitetom ispitivanja prema ISO/IEC 17025 u sklopu pripreme za akreditaciju na razini Ex-AGENCIJE.

OPĆA OCJENA POSLOVANJA U 2004. GODINI

Poslovanje u 2004. godini zadržalo je trend porasta u 2003. godini. Posebno se to odnosi na pojedinačna ispitivanja uvozne Ex-opreme. U sklopu toga otkriven je niz nesukladnosti na opremi, čime je spriječena uporaba takve opasne opreme u postrojenjima naše industrije i mogućnost izazivanja eksplozija.

INVESTICIJE U 2004. GODINI

Ne računajući uobičajene nabavke potrošnog materijala i opreme, te umjeravanje instrumenata i mjerila, značajnije investicije su bile:

- dogradnja sustava plinske kromatografije Perkin Elmer Clarus 500,
- dogradnja software-a za hidraulički uređaj sa stabiliziranim tlakom do 60 bar, za vrstu zaštite oklapanje "d",
- dogradnja software-a i zapisa o ispitivanju uređaja za impulsno ispitivanje poluvodiča strujnim tranzijentima, za vrstu zaštite samosigurnost "i",
- električna i pneumatska instalacija za upravljanje radom maloga kotla za ispitivanje zaštite "d",
- servis i osposobljavanje semaforne signalizacije
- "ABC" uređaj za alternativnu provjeru ispitnih plinskih smjesa sa priključcima i mobilnim postoljem,
- uređaj za ispitivanje mehaničke izdržljivosti Ex-uređaja sukladan IEC 60079-0.

OBAVLJENI POSLOVI U 2004. GODINI

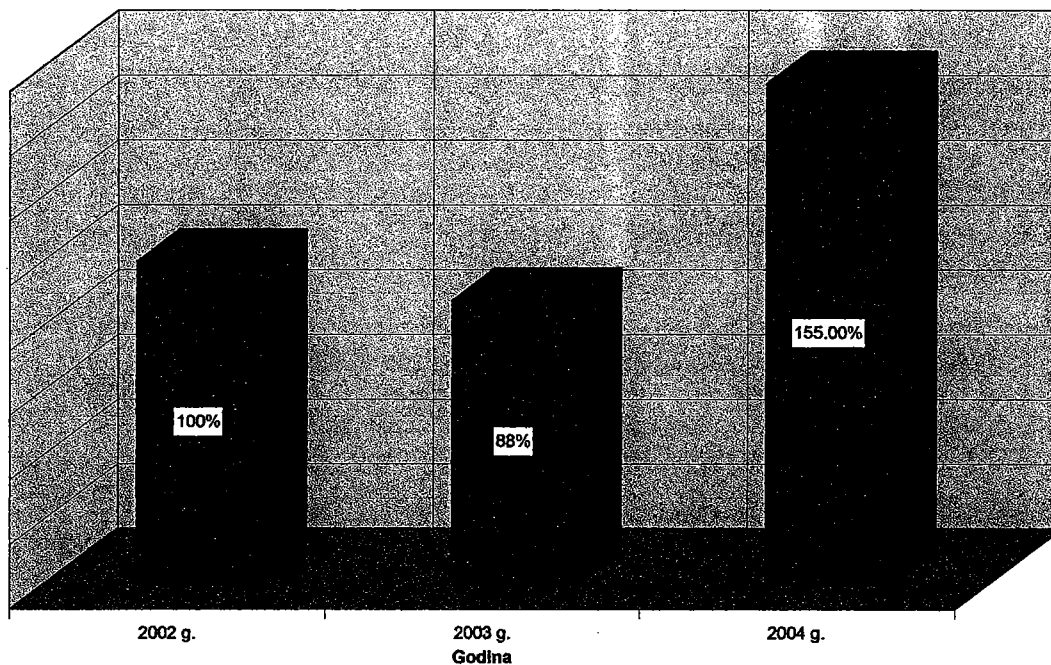
U financijskom smislu, ExLAB je povezan i prati se kroz Sektor za certifikaciju "2", cijena je zajednička i sastoji se od troškova ispitivanja i troškova obrade i certificiranja.

Opseg obavljenih poslova ispitivanja u samom laboratoriju (1064 Izvješća o ispitivanju) je za 25 % veći u odnosu na 2003. godinu, odnosno 73 % veći u odnosu na 2002. godinu, vidi grafički prikaz na slici 1.

Struktura ispitivanja u prethodnoj godini je takova da na instrumentaciju otpada približno 50 %, elektroopremu 40 %, elektrostatiku (pogonsko remenje, cijevi za goriva) 8,5 %, a na neelektričnu opremu u užem smislu (ventilatori) 1,5 % ukupnoga broja ispitivanja, vidi grafički prikaz na slici 2.

Broj kontrolnih ispitivanja

Uz to, obavljeno je i 1185 kontrolnih ispitivanja na postrojenjima, slika 3..

I uz povećani broj suradnika u ExLAB-u, navedeno jamči financijsku stabilnost i rast, uz mogućnost opremanja novim mjerno-ispitnim uređajima sukladno zahtjevima.

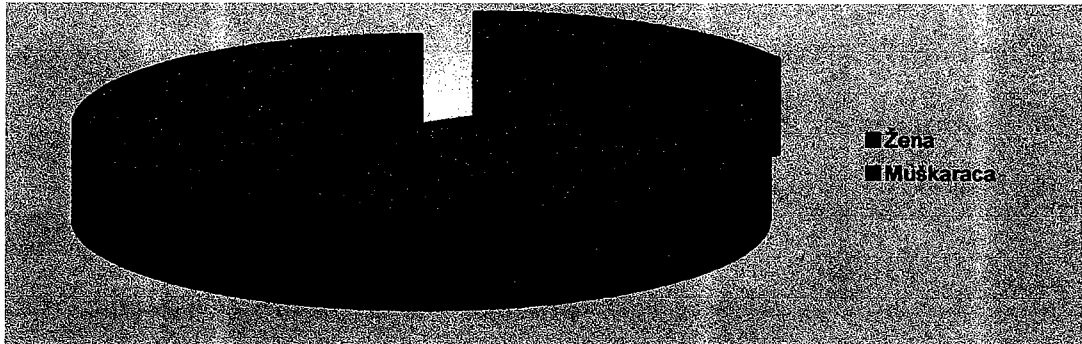
Od ožujka 2004. godine ExLAB je punopravni član CRL 018 Udruge hrvatskih laboratorija CROLAB, konkretno u klubu ispitnih laboratorija "KIL".

Cilj CROLAB-a jest udruživanje laboratorija u interesu unapređenja sustava kvalitete laboratorija, te lakšega pridruživanja europskome tržištu.

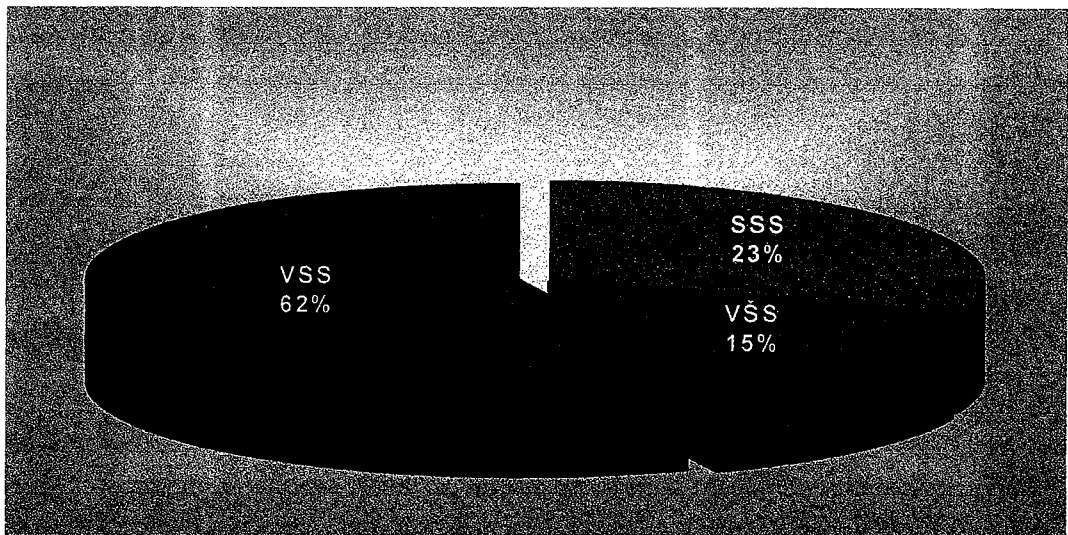

Komercijalno finansijski sektor, (Sektor 3) prati ukupno poslovanje Ex-Agencije čiji sažetak dajemo u nastavku teksta:

STRUKTURA ZAPOSLENIH U Ex AGENCIJI

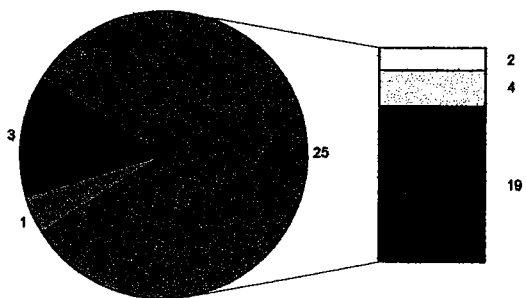

STRUKTURA ZAPOSLENIH PREMA STRUČNOJ SPREMI

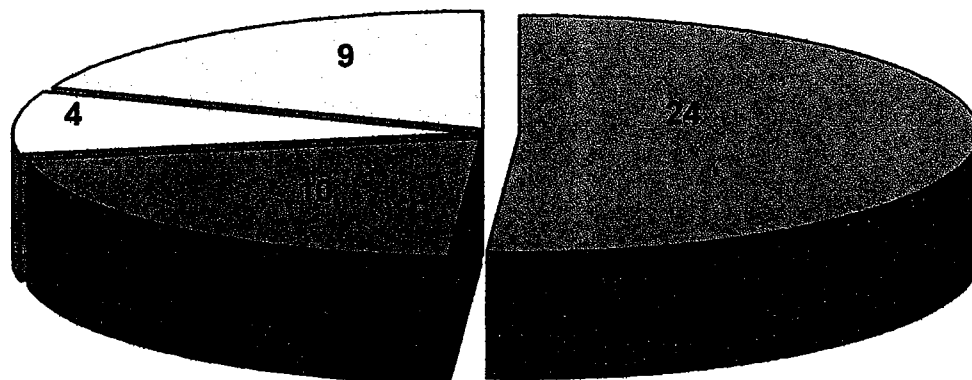
STRUKTURA ZAPOSLENIH SA VSS-SPREMOM

■ Doktor ing.	■ Magistar	□ dipl. ecc
□ dipl. inž. strojarstva	■ dipl. inž. elektrotehnike	

ZAPOSLENI PO SEKTORIMA

■ Tehnički sektor

■ Certifikacijski sektor

□ Sektor kvalitete

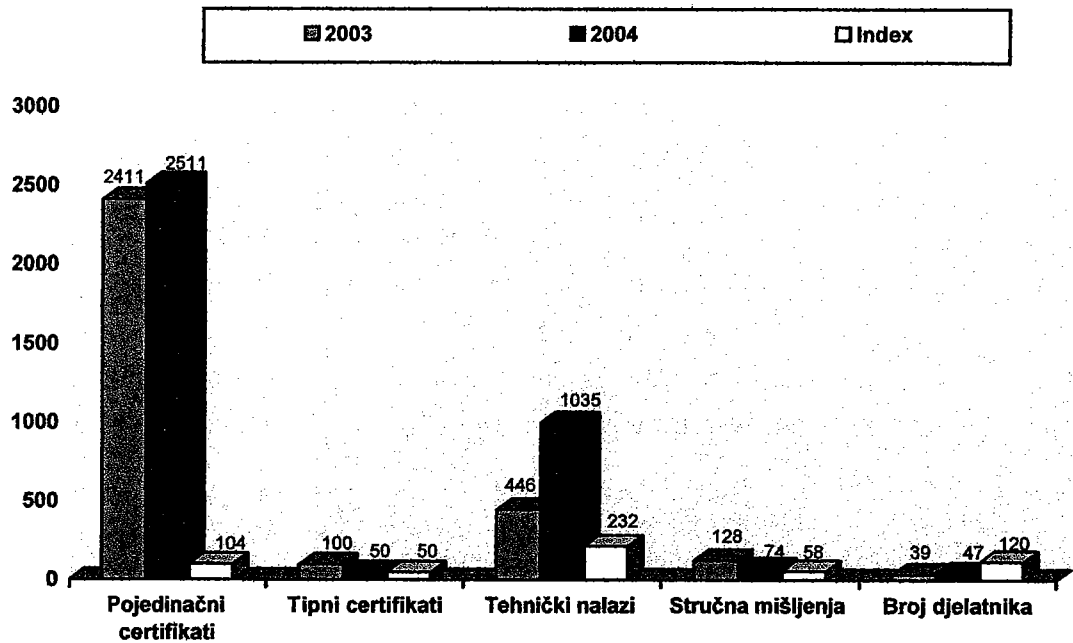
□ Opći poslovi

Ex-Agencija je tijekom 2004. godine zaposlila 8 novih djelatnika, uglavnom diplomiranih inženjera elektrotehnike i strojarstva, kako bi što spremnije dočekali trenutak kada će Republika Hrvatska ući u Europsku uniju, koje treba obučiti i osposobiti za kvalitetan rad na području tipske certifikacije i tehničkog nadzora protueksplozijski zaštićenih uređaja. Za to treba utrošiti znatna financijska sredstva jer za stvaranje kvalitetnog inženjera treba proći period od najmanje 5 godina rada u tom području. Osim toga potrebno je da svaki inženjer stekne spoznaje o radu i praksi u drugim europskim tijelima. Stoga u planu rada Ex-Agencije je i ove godine svakako razmjena znanja i iskustva s drugim tijelima u Europi i svijetu. Da bi se to uopće moglo realizirati neophodno je dobro poznavanje stranih jezika, stoga u okviru plana rada Ex-Agencije za naredni period značajno mjesto zauzima briga o edukaciji djelatnika. Treba imati u vidu da specijalističko osposobljavanje diplomiranih inženjera za područje protueksplozijske zaštite stoji najmanje 300.000 kuna koje mora Ex-Agencija uložiti po novouposlenom suradniku.

U svakom slučaju predstoji nam puno rada kako bi se Ex-Agencija pripremila za predstojeće razdoblje koje nas očekuje. Glavna snaga Ex-Agencije je svakako ljudski potencijal i njegovo znanje stoga su glavni planovi, uz redovno obavljanje tehničkog nadzora, pojedinačne i tipske certifikacije, ulaganje u ljudske potencijale tj. njihovo znanje.

OPSEG I STRUKTURA USLUGA

Agencija za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom – EX - Agencija

**MIŠLJENJE OVLAŠTENOG REVIZORA O REALNOSTI I OBJEKTIVNOSTI FINACIJSKIH
IZVJEŠĆA ZA 2004. GODINU AGENCIJE ZA PROSTORE UGROŽENE EKSPLOZIVNOM
ATMOSFEROM – EX - AGENCIJA**

Obavili smo reviziju temeljnih financijskih izvještaja, Bilance sa stanjem na dan 31.12.2004. godine, Računa prihoda i rashoda za 2004. godinu koje je objavila Javna ustanova AGENCIJA ZA PROSTORE UGROŽENE EKSPLOZIVNOM ATMOSFEROM – skraćeni naziv EX - AGENCIJA sa sjedištem u Zagrebu, Baštijanova bb.

Odgovornosti Ravnatelja i revizora

Za prikazana temeljna financijska izvješća odgovoran je Ravnatelj EX - AGENCIJE, dok se odgovornost ovlaštenog revizora odnosi na izraženo mišljenje o tim financijskim izvještajima, temeljenom na provedenoj reviziji.

Osnova za izražavanje mišljenja

Revizija je obavljena sukladno Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi zahtijevaju da planiranje i obavljanje revizije obavimo na način koji omogućuje prikupljanje dovoljno dokaza, kako bi stekli razumno uvjerenje da u financijskim izvještajima nema materijalno značajnih pogrešaka. Postupcima revizije obavljene su provjere, testiranja i prikupljanje dokaza o iznosima objavljenim u financijskim izvještajima. Revizija je obavila ocjenu primjenjenih temeljnih računovodstvenih načela i značajne procjene menadžmenta kao i procjenu cjelokupnosti predočavanja financijskih izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdana osnova za izražavanje mišljenja o tim financijskim izvještajima.

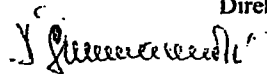
Mišljenje neovisnog ovlaštenog revizora

Prema mišljenju ovlaštenog revizora, temeljni financijski izvještaji sastavljeni na dan 31. prosinca 2004. godine za koje izražavamo mišljenje, prikazuju istinit i fer prikaz u svim značajnim odrednicama i u skladu su sa računovodstvenim načelima i stručnoj praksi u Republici Hrvatskoj.

Zagreb, 22. veljače 2005

Revizija i savjetovanje d.o.o.

REVIZIJA I SAVJETOVANJE
d.o.o. za reviziju, računovodstvo
i porezno savjetovanje
Z A G R E B

Direktor:

Đurđica Šimanović, dipl.oecc.
ovlašteni revizor

BILANCA NA DAN 31. prosinca 2003. godine

u kunama

BILANCA NA DAN	31. prosinac 2004.	31. prosinac 2003.	Indeks
IMOVINA			
I. KRATKOTRAJNA IMOVINA			
1. Novac na računima i u blagajni	3.555.811	2.767.036	128
2. Potraživanja	2.796.646	1.350.137	207
Ukupno kratkotrajna imovina	6.352.457	4.117.173	154
II. DUGOTRAJNA IMOVINA			
1. Materijalna imovina			
- nabavna vrijednost	2.501.111	2.088.385	119
- ispravak vrijednosti	(2.493.382)	(2.067.645)	120
- sadašnja vrijednost	7.730	20.740	37
UKUPNO AKTIVA	6.360.187	4.137.914	154
III. KRATKOROČNE OBVEZE			
1. Kratkoročne obveze			
- obveze za predujmove	3.066.756	2.469.054	124
- obveze prema dobavljačima	140.835	253.932	55
- obveze prema zaposlenima	62.900	-	-
- obveze za poreze i doprinose	409.922	-	-
Ukupno kratkoročne obveze	3.680.412	2.722.986	135
IV. IZVORI FINANCIRANJA			
1. od vlastite djelatnosti	1.414.928	1.040.968	136
2. saldo fonda	1.264.847	373.595	338
Ukupno saldo fonda	2.679.775	1.414.927	189
UKUPNO PASIVA	6.360.187	4.137.914	154

RAČUN PRIHODA I RASHODA

u razdoblju od 01. siječnja 2004. do 31. prosinca 2004. godine

Pozicija	u kunama		
	01.01.-31.12.2004	01.01.-31.12.2003	Index
I. PRIHODI			
Prihodi od vlastite djelatnosti	14.370.870	11.356.318	126
Prihodi od proračuna	-	-	
Ostali prihodi	205.631	270.355	76
PRIHODI UKUPNO	14.576.501	11.626.674	125
II. RASHODI			
Materijalni rashodi	3.273.149	3.444.801	95
Troškovi za zaposlene	8.065.386	6.424.738	125
Nematerijalni troškovi	1.166.448	919.073	127
Ostali rashodi	806.670	464.103	174
RASHODI UKUPNO	13.311.653	11.252.715	118
VIŠAK PRIHODA	1.264.847	373.959	338